

PIK LIV, Ч. 2

ЛЮТИЙ — 1997 — FEBRUARY

No. 2, VOL. LIV

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LIV,

ЛЮТИЙ

Ч. 2

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

*Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку*

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англomовної частини — **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

Редакційна колегія:

Анна Кравчук — Голова Союзу Українок Америки

Марта Богачевська-Хом'як

Любов Волинець

Анна-Галія Горбач

Іванна Рожанковська

Ярослава Рубель — (з уряду) пресова референтка
Головної Управи

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Адміністратор — **Наталія Дума**

Річна передплата в США

Для членів СУА \$ 25.00

Для інших передплатників \$ 30.00

Поодиноке число \$ 3.00

В країнах поза межами США US \$ 40.00

ЗМІСТ

Р. Л. Хом'як. Героїні	1
Ліна Костенко. Біль єдиної зброї	2
Софія Боньковська. Гуцульські народні хрести	2
Світлана Кочерга. Мова, море і душа	2
Олена Теліга. Безсмертне	4
Олена Теліга. Неповторне свято	4
Наталка Поклад. Чаклунка з лісової	5
Анна Кравчук. Тридцять років стипендійної допомоги до Бразилії	9
Привіт Союзові Українок	11
Проголошення Міжнародного конкурсу для дітей і молоді	12
Our Life	
Tomas M. Prymak. Napoleon and Ukraine	14
Olha Shevchuk. Phytochemicals and other hidden treasures in food	18
UNWLA—Branch 116-erie PA	20
Христя Навроцька. Наше харчування	21
Дописи округ і відділів.	22
Нам пишуть	26
Посмертні згадки	27
Пожертви.	29
Нашим дітям.	34
Посмертні згадки	36

На обкладинці: Михайло Дмитренко, "Голова дівчинки". On the cover: Mykhailo Dmytrenko, "Girl's head".

*Ілюстрації Зоряни Сохаської-Атлантової.
Illustrations by Zoriana Sokhotska-Atlantova.*

OUR LIFE

VOL. LIV

FEBRUARY

No. 2

Published by

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stadnychenko**
Ukrainian Language consultant — **Roman Yurevych**

Contributing Editors:

Anna Krawczuk — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Anna-Halia Horbach
Iwanna Rozankowskyj
Jaroslaw Rubel — UNWLA Inc. Press Chair
Lubow Wolynets

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Business administrator: **Natalia Duma**

Annual subscription in the USA for UNWLA members .. \$ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers ... \$ 30.00.
Annual subscription in countries other
than USA \$40.00 US currency.
Single copy \$3.00

Просимо всіх дописувачів послати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи перслані до інших видань.

Незамовлених матеріялів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріялів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати прислані матеріяли і вправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріялів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріяли просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів".

Кошти вироблення кліш покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY. 10003
ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1997 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed by COMPUTOPRINT Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
(201) 772-2166 Fax (201) 772-1963

ГЕРОЇНІ

Їх мільйони. Героїнь. Українок.

Одиниці і окремі групи з них уже прославлені; про героїзм сотень тисяч знають тільки їх найближчі. Чимало довершили великих подвигів, але про них не знають або забули. Але всі вони — героїні. Всіх їх — навіть тих, чий імена не вписані на сторінках історії — треба пам'ятати, треба згадувати. І це в першій мірі тому, що ми стоїмо на їх плечах, на їх кістках. Це вони своїм героїзмом промостили твердий ґрунт для нас.

Ось уривок про групи українських жінок-героїнь з "Енциклопедії Українознавства", гасло "Жінки": "В період колективізації між засланими були сотні тисяч жінок; факти опору жінок колективізації, т. зв. "бабські бунти", були частим явищем. Також між політичними в'язнями українські жінки становлять значний відсоток. Про їхній опір навіть на засланні свідчать розрухи серед в'язнів у Караґанді в 1953-54 рр., коли під час страйків у концтаборах близько 500 українських жінок знищено советськими танками". (Ця частина гасла писалася "на гарячо", бо том вийшов у 1955-57 рр. і про героїнь Караґанди тільки що надійшли вістки на Захід. Зверніть увагу також на слово "становлять" у теперішньому часі. Це — п'ятдесяті!).

Люди, знищені танками, — брутальне і незабутнє явище! Світова супердержава йшла у бій танками проти неозброєних — ні озброєних, озброєних духом свободолюбних переконань — жінок.

А скільки українських героїнь зі зброєю в руках, живучи у бункерах, воювали з багатонаціональними регулярними арміями вже тоді, коли, повернувшись з фронтів Європи й Азії, американські ветерани купували новенькі житлові будинки у нових передмістях Філадельфії і Нью-Йорку, або з ветеранськими стипендіями вступали в університети.

Героїзм має різні види у різні часи. Не можна не вважати героїнями тих українських жінок з заможних родин, які знаходили способи творити українські школи для дітей за умов антиукраїнських указів царської Росії, як і тих, які у преріях Америки й Канади, плече в плече з своїми чоловіками, освоювали цілину і закладали господарства, з яких їхні діти і внуки згодом виходили у широкий світ і займали важливі посади. Але й тих, які у грізні роки війни якимось знаходили їжу для своїх родин і тілами прикривали своїх дітей під час бомбардувань.

А нині? Що, нині немає героїнь? Навпаки. І це дуже важливо, щоб ми не впали у синдром, в якому єдині героїні — мертві героїні. Не можна, згадуючи героїнь, забувати про нинішніх героїнь, тих, які працюють в українських школах на всіх континентах світу за смішно низькі винагороди, щоб навчати наших дітей; тих, які створюють житлові будинки для наших людей похилого віку; тих, які відкривають підприємства і приймають на працю людей; тих, які керують великими установами й організаціями; тих, які організують ефективні програми допомоги Україні; тих, які активно працюють у політичних кампаніях і здобувають серед законодавців прихильників для українських справ, але й тих, які самі висуваються на політичні посади; тих, які днюють і ночують в лабораторіях і за письмовими столами, займаючись науковими дослідженнями; тих, які, випнувшись, розторошують "скляні стелі", що стримують ріст кар'єр жінок; тих... Їх багато. Їх мільйони. Героїнь. Українок.

Звернім увагу на них і, задумавшись над досягненнями героїнь, які виявили себе в минулому, не забуваймо про героїнь серед нас. Віддаймо їм належне! Даймо відчуті їм, що їх труд шанують!

Р. Л. Хом'як.

ЛІНА КОСТЕНКО

БІЛЬ ЄДИНОЇ ЗБРОЇ

Слово, моя ти єдина зброє,
Ми не повинні загинуть обоє.

Лєся Українка.

Півні кричать у мегафони маляв —
аж деренчить полив'яний світанок...

Мій рідний краю,

зроду ти не мав
нейтральних барв, тих прісних пуританок.

Червоне й чорне кредо рукава.
Пшеничний принцип сонячного степу.
Такі густі смарагдові слова
жили в тобі і вибухали з тебе.

Слова росли із ґрунту, мов жита.
Добірним зёрном колосилась мова.
Вона як хліб. Вона мені свята.
І кров'ю предків тяжко пурпурова.

А хтось по ній прокопував рови.
Топтав, ганьбив нам поле нейдорожче.
І сниться сон: пасуться корови —
сім тучних, але більше тощих.

Скубуть озиме, нищать ярину,
ще й гудять, гудять, ратицями крешуть.
Трагічна мово!

Вже тобі труну
не тільки вороги, а й діти власні тешуть.

Безсмертна мово! Ти смієшся гірко.
Ти ж в тій труні й не вмістишся, до речі.
Вони ж дурні, вони ж знімали мірку
з твоїх принижень —
не з твоєї величі!

Твій дух не став приниженим і плюсклим,
хоч слала доля чорні килими —
то од Вілюйська до Холуйська,
то з Києва до Колими.

З усіх трибун — аж дим над демагогом.
Усі беруть в основу лєнінізм.
Адже ніхто так не клянеться Богом,
як сам диявол — той же шовінізм.

Як ти зжилася з тугою чаїною!
Як часто лицемірив твій Парнас!..
Шматок землі,

ти звешся Україною.
Ти був до нас. Ти будеш після нас.

Мій предковичний,
мій умитий росами,
космічний,
вічний,
зоряний, барвінковий...
Коли ти навіть звався — Малоросія,
твоя поетеса була Українкою!

СВІТЛАНА КОЧЕРГА

МОВА, МОРЕ І ДУША

(Децо про взаємини Лєсі Українки та Ольги Кобилянської)

Серед світочів українського письменства незгасимими зорями височіють два жіночі імена — Лєся Українка та Ольга Кобилянська. Якщо перша відкрила нові горизонти поезії та драматургії, то друга плідно працювала на ниві прози, привертаючи увагу до своєї творчості не лише в межах України. Новаторські пошуки обох письменниць зробили їх посестрами по перу.

Стосунки між Лєсею Українкою та Ольгою Кобилянською здавна приваблюють дослідників. "Хтось" і "хтосічок", "хтось біленький" і "хтось чоренький" — так називали вони одна одну в листах, сповнених ласки і щирої поваги, які хочеться перечитувати знову і знову.

Особиста приязнь між письменницями починалася заочно. Влітку 1891 року двадцятирічна Лєся Українка пише до Михайла Павлика з сонячного Криму про своє бажання листуватися з молодою буковинською літераторкою, зокрема наголошуючи: "Нехай пише до мене якою хоче мовою, дасть Біг, розберу, хоч, звісно, приємніше було б розмовляти по-своєму". І тут же додає, що сама "ніколи іншою мовою, як тільки своєю, листів не писала і, певне, не писатиму". Звідкіля ця підкреслена увага до мови, чим вона викликана?

Насамперед — суттєвою різницею у вихованні та освіті двох геніяльних жінок. Лєся Українка народилася і виросла у сім'ї свідомих українців. Мова її творів — це мова матері, котра плекала талант дочки, як ніжну рослину, ставши назавше для неї прикладом самовідданості і вірності Україні.

"НАШЕ ЖИТТЯ", ЛЮТИЙ 1997

Ользі Кобилянській віднайти своє покликання було значно важче. Родина батька письменниці походила з шляхетного роду, її мати за походженням — німкеня. В сім'ї поряд з польською та німецькою мовами шанували і українське слово. Чотири роки навчання в народній школі містечка Кімполунг, де служив батько Ольги, відкрили юнці чарівний світ літератури. Вона жадібно перечитувала книгу за книгою (в основному на німецькій мові), яку тільки можна було дістати в глухій провінції. Свої душевні пориви Ольга переливала в численні малюнки і рядки потаємного щоденника, а згодом і в перші новелі, котрих поступово ставало все більше. Звичайно, написані вони були по-німецьки. Українською мовою дівчина володіла не настільки вправно, щоб записувати бурхливий потік юних думок і почуттів. Завдяки турботам батька їй пощастило лише три місяці брати приватні лекції української мови. Мабуть, Кобилянська вторувала би свій шлях в німецьку літературу, тим більше, що перші її спроби схвально зустріли німецькі поціновачі.

Однак в 1881 році до Кімполунга приїхала сім'я Окуневських, дочка яких здобувала вищу медичну освіту в Швейцарії. Людина прогресивних поглядів, учасниця феміністичного руху і разом з тим українська патріотка, Софія Окуневська делікатно прихилила Ольгу Кобилянську до української літератури. Згодом до Софії приєдналася її родичка, письменниця Наталя Кобринська, яка пристрасно переконувала обдаровану буковинку прислужитися українській літературі. "Сподіваюсь, що пані, — писала вона, — не захоче весь час писати по-німецьки. То був би грабунок — додавати, де вже і так багато, а віднімати, де мало. Ти — українка, повинна, отже, й писати по-українськи. Не говори, що мови не знаєш. Ти розмовляєш добре, а читаючи більше українських книжок, навчишся краще".

Правомірність цієї думки пізніше підтвердила Леся Українка, котра, захоплюючись багатством української мови Кобилянської, зауважує в листі до неї: "... Ви навчилися її тоді, коли інші одразу думали, що знають. Коли Ви з німецької школи прийшли на Україну, то прийшли свідомо, знаючи, куди і навіщо...".

Яке враження на сучасників справляли твори Ольги Кобилянської, написані українською мовою, передусім роман "Людина", повість "Царівна" та інші красномовно передає, наприклад, Христя Алчевська: "Коли я вперше прочитала її "Царівну",... зформулювала собі (добре збагнула), що то є життя жінки серед міщанського оточення і що то є самотність... Доля "Царівни" так зацікавила мене на протязі всього роману, що я, винародовлена роками вчення в російській гімназії, захопилася вкраїнською мовою до крайности й читала всі твори Кобилянської так, як той алькоголік, що допався до пляшки й витяга з неї

жадібно все до останньої краплини".

Але траплялось письменниці читати і докори на свою адресу: надто нетрадиційним і навіть чужорідним здавалося її письмо деяким критикам. Проти такої позиції рішуче виступила Леся Українка, котра закликала не називати Ольгу Кобилянську "екзотичною квіткою, а признати за нею почесне місце в нашій літературі, на яке вона цілком заслуговує". Безперечно, "Німеччина", на якій виховувалась письменниця з Буковини, відкрила їй духовні вершини людськості, але коріння її самобутнього таланту сягало вглиб рідної землі. Тільки безмежно залюблена в свій народ авторка могла створити такі шедеври, як "Земля", "В неділю рано зілля копала...", "Битва", "Некультурна". Уже в зеніті слави Ольга Кобилянська скромно називала себе "робітницею свого народу" з заповітною мрією: "Я хотіла б, щоб українці стали орлами!"

Вона була створена для піднебесся, що повсякчас вабило її нерозгаданою таїною. "Спокійно дивляться на нас гори. Які ж вони гарні! Там угорі так тихо, ніби під кожною смерекою і ялицею дрімає горе і ліс навіть не дихає, щоб не збудити його..." — так проникливо занотовує свої враження майбутня письменниця, коли її виповнилось лише чотирнадцять років. Чи міг цей непересічний дар обмежитись тісними рамками реалізму чи, навпаки, декадансу? Хоча прихильники розмаїтих напрямів намагались залучити її авторитетне ім'я виключно до своїх лав. З легкої руки Лесі Українки Кобилянську небезпідставно відносять до неоромантиків; не варто забувати, що сама авторка визначала свій стиль терміном "назад до душі" — і душа ця була невопійливою, багатогранною та палкою.

Буковина з повним правом може пишатися, що виходала і наснажила велику українську письменницю. Ользі Кобилянській не довелось багато подорожувати, хоч хотіла вона, зокрема, побувати і на кримській землі, що надовго дала притулок Лесі Українці. Відвідати кримське Причорномор'я кликала Кобилянську і поетеса. Лікуючись у Сан-Ремо, вона писала своїй подрузі: "Та нехай би хтось чорненький ладився так, щоб серпень побути з кимсь на Україні, а жовтень у Криму...".

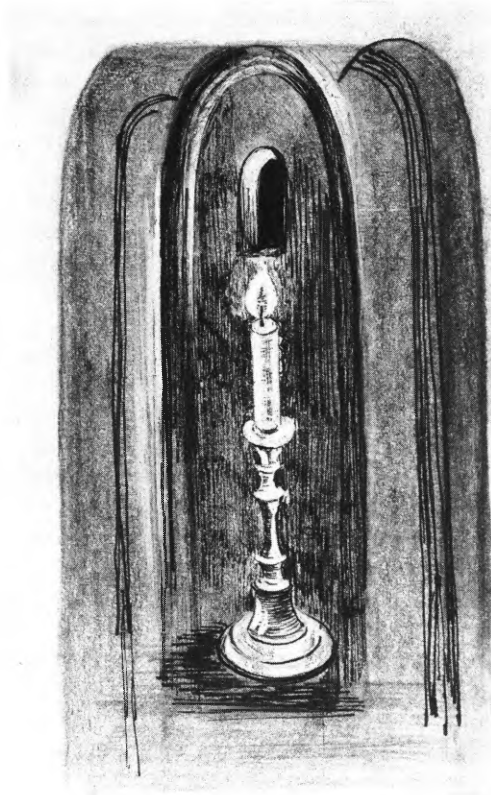
Найбільше манило Ольгу Кобилянську море, про яке вона стільки чула, але ніколи не бачила. Особливо гострим, невідступно-пекучим ставало бажання побачити море під час душевних надломів і творчих криз. — "Та не лише побачити його, але бути якийсь час коло него, вглибитись в него". Є в доробку письменниці оповідання "Через море", де вона створила пейзажі з уяви. Цікаво, що Леся Українка, отримавши рукопис цього оповідання, викреслила олівцем помилкову фразу про хвилі, "що гонять все вдаль, все по дев'ять разом". У листі до авторки вона тактовно пояснює, як насправді біжать до берега хвилі, і

В ЛЮТОМУ ЦЬОГО РОКУ МИНАЄ 55 РОКІВ 3 ДНЯ СМЕРТИ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ

ОЛЕНА ТЕЛІГА

БЕЗСМЕРТНЕ

Упало світло ліхтарів
На день конаючий і тихий,
Та перед смертю він зустрів
Посмертні свічі — дивним сміхом.
І мабуть кожен з нас відчув
Той сміх, як переможну силу,
Як перенесену свічу
За межі схилу.
І це тому, я, мов у сні,
Пішла серединою вулиць
І очі зустрічні, ясні
Не глянули, а розчахнулись!
Та я минала всі вогні,
Мов світло не своєї брами,
Бо чула: ждане довгі дні
Вже йде з безсмертними дарами.

НЕПОВТОРНЕ СВЯТО

Гарячий день — і враз достигле жито
І доп'яніють обважнілі грона.
Він ще незнаний, ще непережитий
Єдиний день — мого життя корона.
І що це буде — зустріч, чин, екстаза?
Чи дотик смерти на одну хвилину?
Душа дозріє, сповниться відразу
Подвійним смаком — меду і полину.
А дивне серце — п'яне і завзяте
Відчує певність, мов нехибну шпагу.
Мій день єдиний! Неповторне свято!
Найвищий шпиль — і початок до спаду!

водночас висловлює надію, що, побачивши море, Ольга Кобилянська змалює його в неповторних словесних картинах.

Письменниця інтуїтивно відчувала спорідненість величної морської стихії зі світом своєї душі. Недарма одну з її улюблених героїнь порівнюють з чайкою: "Я б на вашім місці знявся, як чайка, відлетів в іншу часть світу й більше не вернув". На що, однак, у відповідь звучать слова, які найліпше характеризують вдачу самої Кобилянської: "Але я б все ще повернулася, хоч би на те, щоб свою мову й пісню по часі знов почути".

Так і не побувала Ольга Кобилянська над морем, хоч кликала її туди не раз і поетеса Христя Алчевська.

Коли Лесі Українки не стало, якось до її матері Олени Пчілки прилинув лист з Криму. З душевним болем і розпачем зверталася до неї Алчевська: "Дорога моя Ольго Петрівно! Мов з неба упав мені вчора лист від Ольги Кобилянської... з Черновиць! Вона голодує. Рятуймо її!!! Роблю всі заходи, аби негайно з Криму, де я знаходжусь, вислати їй перші 100 крб., але можливо, що почта мій намір так і лишить тіко "добрим наміром". Тоді що й як робити? Обміркуйте!.. Щастя для Лесі, що вона не чує цього й не бачить!.."

Ользі Кобилянській судилось прожити ще багато років, але ніхто у її серці не зміг посісти місце, яке належало лише одній подрузі — Лесі Українці.

Крим, Ялта.

ЧАКЛУНКА З ЛІСОВОЇ

Любов Панченко. "Дівочі мрії".

Доля мистця — це, волею неба, завжди драма, більша чи менша. Бо тільки на зламах, тільки із болю подає голос Істина, до якої — наш земний шлях.

А доля мистця-жінки — це здебільшого драма подвійна. Бо, маючи дар Творця, душа мусить закони вічні узлагодити із законами конкретного малого земного життя, безконечний химерний світ творчості умістити в жорсткі рамки узвичаєного будня, рамки родинні й суспільні. І не раз, ой не раз — тріскають рамки, й вогонь шугає...

Впливають і втримуються найчіпкіші, найелястичніші, вчасно оволодівши мистецтвом видних і невидних компромісів і заручившись підтримкою долі та сильних світу цього.

Попасти в течію, попасти в обійму — ось наші вульгаризовані (до примітиву) мірила щастя. А вона не попала...

Чорні вогнисті очі, крутий, запальний характер, влучне дошкульне слово (а ніби ж із жартом), і — гордість, яка не дозволяла переступити одвічні моральні табу роду й нації, хоч би там що. А був час патологічного нав'язування партійної "єдиноправильної" ідеології, начеплення шор на очі й душі; був час ламання, нищення всього, що не хотіло вміщатися в стандарт благонадійності й одновимірності...

Переповнена електричка привозить мене в пізню осінь, яку в Києві якось не дуже й помічаєш і не дуже нею переймаєшся. Тут, в електричках, починається інший світ — світ землі. Завжди з насолодою вдивляюся в кольористичні типажі сільських бабусь. Статечні, господаровиті, вони спродались на столичних базарах і тепер умиротворено дрімають під ритмічне погойдування вагонів або он завели неголосну розмову "про життя й політику". Слухаю рідне звучання, вихоплюю окремі цікаві барвисті слова,

блаженно розчиняюся в атмосфері довіри й доброзичливості.

Був у мене колись такий випадок. Телефоную одній київській знайомій. Слухавку підняла її мала дочка. "А чи можна порозмовляти з Ганною Аркадівною?" — запитую. Чую, мала кличе: "Мамо, іди, тут якийсь сільський голос..."

Бабине літо раптово обривається холодами. Цього року, видно, морози загримлять рано. Пахне пріле дубове листя, хвоя. Ці запахи чомусь розбурхують мою підсвідомість, навівають дивні фантазії.

Люба Панченко живе в Лісовій Бучі — невеличкому містечку на північний захід від Києва. Воно справді все в лісі, і звук електричок та поїздів, що пробігають через нього, відпунює між деревами й будинками.

Городи вже майже голі. Лише де-не-де гойдає головою капуста та доходить "до кондиції" грядка буряків. Я давненько не була в Люби — суєта заморочила. Стежка біжить мимо озера, де брижуться сіро-сині хвилі, а тоді в'ється між вербами й занедбанною колією на насипі. Кричить півень у чиємусь обійсті, десь стукає молоток, озвався жіночий голос — не то кличем, не то сміхом. Після столичного галасу то все таке блаженне.

Любин двір упізнаю ще здаля по буйних айстрах уздовж хати й високих соняшниках. Квіти — одна з Любиних пристрастей. Із ранньої весни в неї жовточервоним килимом кульбаби й тюльпани, а тоді на літо насіває чорнобривців, кручених паничів, дзвоників, айстр... Не вміє й не може без землі. Хоч і пореається коло городнього царства вже на стільчику, бо нездужає, сили не ті, проте землі не лишає. Насіяла була маків — пурпуровий город, любо глянути. Запитує сусідка: "Що будеш робити з ними?"

Чом не продаеш?" — "А сама нюхатиму", — зухвало-жартома відказує Люба. І обдаровує всіх квітами.

1975 року вони з Олексою (другим чоловіком, художником) узяли цю ділянку під забудову. То була ціла історія. Місцева влада спочатку відмовила подружжю: "Землі нема". Отже, йдіть куди хочете. А куди йти? Люба тоді була авторкою журналу "Радянська жінка". То Олекса надумав звернутися до Валентини Терешкової, послав телеграму на трьох бланках — виклав усі свої жалі. Делікатно, але категорично. І був по інстанціях дзвінок із Москви: щоб через три дні знайшлась їм ділянка. І знайшлась. І вони довго будували собі хату, а в 1978-му нарешті перейшли жити.

Тепер Люба хазяйнує сама — вже рік, як нема Олекси. Недалеко, в Бучі, живе Любина сестра. але в неї своя родина, діти. А тут ось, хай і все "догори дном" (Любине означення), хай і матеріально тяжко, але "належить собі, духом розкріпачена". Звісно, самота — річ невесела, але є Мартин — вірний симпатичний песик, що завжди радий гостям, як і його господаря.

В Любиному будинку панує панченківський стиль — її стиль. Обшиті деревом стіни, на підлозі — килимки Любиної роботи, на стінах — її колажі, рушники, розписи, панно. Власне, тут майже немає отого ширпотребівського начиння, яким наповнені інші квартири. Як нема його і в Любиній гардеробі. А

зручні лави вздовж стін, зроблені ще Олексою дивовижні стільчики із лісових пеньків — легкі, накриті вив'язаними накидками, — вносять у господу якийсь казковий настрій. У будинку чистота і дух діяння. І не кришталевий, а глиняний посуд, і просто-та у всьому — обстановці й стилі життя. А ще — ледь вловимі сліди зверхності чоловічого начала, з-під якого рвалася й вирвалася жіноча стихія.

Мисткиня з 38-го року. Скінчила Яблунівську семирічку (із Яблунівки Любина мама, нині це село приєднали до Бучі). Потім — училище прикладного мистецтва в Лаврі, воно ввело історію в кипучі шістдесяті, а веселу сільську дівчину — в міське багатоліке різноголосся. Далі був відділ графіки поліграфічного інституту. І вже — самостійна робота: в дослідно-технологічній швейній лябораторії (художником з вишивки), в проектно-конструкторсько-технологічному інституті (художником), у республіканському будинку моделей (старшим художником)...

Прийшов 1972 рік, рік обшуків та арештів. Заколотилося суспільство. Для багатьох обірвалася і творча праця, й воля. Любу не запроторили до в'язниці — бракувало явних доказів. Любі скалічили життя по-іншому — просто зробили хворою: дали ліки, що травмували психіку. Відголоски має й досі.

Оповідати про ті шістдесяті можна довго. Алла Горська, Іван Гончар, Микола Плахотнюк, Іван Світличний... То був час лету, час відкриття і одкровення, час прозріння душ у дорозі до національних цінностей. "На мечях сидіти сквозько..." — так, здається, писала згодом Алла Горська на засланні Панасові Заливасі, даючи код тому часові.

Тепер ті, що відбули покари комуністичного режиму, реабілітовані, здобули позиції в суспільстві. Про них говорять, пишуть. Їм належаться певні пільги. А такі "тіньові" люди, як Люба, — були й zostалися невідомі, із потрощеними долями, з нереалізованим творчим потенціалом.

— Та це ж трагедія мистця, Любо!

— Це трагедія народу, — сумно посміхається вона. — В політику я не дуже вникала — відстоювала мову, культуру. А вишивка — теж культура. Там своя символіка, традиція. Одягнеш вишиту сорочку — і то вже якоюсь мірою політика, бо даєш зрозуміти, що ти за національне, ти проти нівеляції-інкубації на кшталт "єдиного советського народу". А я не тільки одягала сорочку — я її творила, відстоювала, популяризувала. Напевно, аж такої небезпеки для режиму не становила — просто була собою і цим дуже муляла їх. А виступила проти того світу ще раніше — не пішла в комсомол, не пішла в партію, хоч і дуже агітували. Гостра на язик, не завжди милозвучні речі казала. Ось і почали мстити.

Потрапила в лікарню — в земне пекло. Але й там знайшлися добрі люди з невитравленим почуттям краси. Вишивала їм, а вони її рятували. Деякі мед-

сестри були дуже добрі до Люби: "Ось ці ліки приймай, а ці — ні, бо кінець..." А деякі на ній експериментували, і про це краще не згадувати, бо стає моторошно.

Саме там, у лікарні, в неї народились колажі. Прийшли, як ангели, щоб облежити й воскресити душу. Було, науявляє ті колажі, науявляє, — а тоді вдома вже швидесенько зробить. Працювали в лікарні дві лікарки — Алла Мойсеївна і Неля Яківна, вони й відпускали Любу "на волю": мовляв, це дуже позитивно впливає на пацієнтку. А їй потрібна була енергія, бо сплелися біль, жаль, нещастя, розлука... Менші колажі дарувала лікарям, медсестрам, більші лишала собі. "Марія", "У світ", "Скорбота", "Червона калина", "Теплий вечір", "Мамай"... Робила їх з грубих тканин: фарб для малювання не було, а клатів досить, та й палітра кольорів і тонів у них цікавіша, багатша, і фактура багато додає.

Після довгого періоду замовчування та деструкції кінець вісімдесятих приніс потепління. Виставки Любиних колажів та розписів демонструвалися в редакції журналу "Київ", у Спілці письменників, у Горницькій школі, в Білій Церкві у клубі, в Гнідинській та Бучанській школах, у Будинку культури містечка Вишневе під Києвом. У книгах відгуків записи: "Дякуємо...", "Зворушені...", "Хочу побачити інші Ваші роботи, бо знаю Вас давно і вишиваю за Вашими візерунками...", побажання здоров'я і творчих успіхів, прохання, а то й вимоги (це, як правило, до Українського фонду культури — кому, як не йому, опікуватися такими перлинами нашого духу) допомогли авторці в організації широкої виставки...

Може, дріб'язок, але теж показово: вона мала майже 40 колажів, після виставок зосталося лише 20. Де решта? Решту люди "подарували" собі, бо — сподобалось. Люба не сердиться: хай мають на здоров'я. Біда хіба в тому, що не зробила собі копій — не дозволяли тоді кошти. Вічно ці кошти, ніяк без них не обійтись.

Я дуже люблю її Шевченкіяну ("Тополя", "Єретик", портрет Кобзаря, "Білий цвіт", "Марія"). Вона, мабуть, найточніше передає естетичні ідеали художниці, відбиває її неспокійну, змучену, але люблячу душу. Оптимально точно підібрані кольори, гостро передано експресію думки. Ось "Єретик". Бачу перед собою не червоні клаптики тканини, а гарячі язички полум'я, і вже не цей виснажений чоловік, а я сама міцно стискаю у німій погрозі й затятті кулак, гордо здіймаю голову, і вже не відомо, чи то палахтять відблиски вогню, чи горять мої очі, горить тіло, попеліє...

Вирізнялася своєрідним стилем ще тоді, в інституті. На неї звертали увагу, пророкували... і рівняли, "шліфували".

1976 року Люба подала на конкурс шість афіш для хору імени Верьовки — хор саме збирався до

Любов Панченко.
Lubow Panchenko.

Франції, хотів виглядати гідно. Чотири афіші витримали конкурс і потім друкувались. У Спілці художників була своя художня рада, але Люба не хотіла, аби її роботи йшли через Спілку: "Я дочка сигналіста, стрілочника, і через це могли мої роботи відкинути. Боялась цього. Отримала втричі менше, але зате була певна, що все буде об'єктивно..."

У вихорі вогняного танцю — хто? Дівчина? Україна? Плянета? Все так гармонійно — пластика ліній, кольорит барв, пропорції в композиції. Справді захоплююче й гарно. Гадаю, афіша зіграла свою роль у рекламі українського народного мистецтва й прислужилася хору. Аж внутрішньо підтягуєшся, дивлячись на неї. Це наша стихія. Одна з тих чотирьох, що перемогли тоді на конкурсі, вона висить тепер у Любиній кімнаті.

Ніколи не маючи довго постійної праці — звісно, творча натура, — із шістдесятих була авторкою журналу "Жінка" (тоді він звався "Радянська жінка"). Малювала їм ескізи вишивок, моделі одягу, крої. Були роки — аж до дев'ятдесятих — коли співпрацювала дуже тісно. Тепер підводять очі, нема туші, паперу, то навідуються вже рідше. Крім того, редакція тепер відстоює стиль ретро, а Люба хотіла б повертати читачів усе таки до української традиції. Саме в цьому журналі вона запропонувала тоді власний крій свити, який так багатьом сподобався. Люба шиє собі на весну обнову за тим кроєм — гарно, аж я

захотіла мати свиту. Все таки велика доцільність і велика краса в нашому народному одязі. Блискучий, "модерний" імпорт витісняє його, і чи є на те рада, не знаю. А так затишно, так жіночо — зручна свитка, хустка зверху... Певно, це наступний етап нашого самоусвідомлення — індивідуалізація і в одязі. Як продовження роботи і відкриття паризьких модельєрів, що вмюють вихоплювати найсвіжіші струмені і так чудово подавати їх.

Її доля як вишивальниці почалась давно, ще в училищі. А потім у швейній лябораторії Люба до моделів одягу розробляла й вишивала узори. Мала оригінальне мислення, своєрідний підхід до мистецьких канонів та догм: не брала все на віру, а шукала свого розуміння, бачення, вирішення. Тут уже прислужувалося й те, що засвоїла серед своїх односельців, у родині, де так кохалися у вишитих рушниках та сорочках. Багато свого часу їздила по Україні, збирала зразки традиційної культури, вдивлялася в рідну землю. Друзі та знайомі засипали її замовленнями — робила їм свитки, кептарі, сорочки. Для університетського хору "Жайворонок" була виконала костюми — дуже цікаві. І тепер вечорами шиє, вишиває, кроїть — уже не на виставки, а сусідам. Нікому не відмовляє, і люди віддячують добром, що таке нині цінне. Було стільки задумів, мрій, зокрема створити цілу серію ескізів вишивок — різних технік. Уже й до видання книжки йшлося, проте... комусь це здалося зайвим. Багато що з того опублікувала, але все воно розрізнене, розкидане. Навіть не всі журнали з публікаціями збрала.

Має чудову серію акварельних розписів "Світ мій" — щось середнє між графікою та аплікацією. Ще в училищі вникала в таїни знаменитого петриківського розпису. Але, відзначаючись непокірністю мистецьким канонам, шукала своє — мову, творче осмислення дійсности, настроїв, тональність. І знайшла. Це справді її світ, на який має повне право, його ні з яким іншим не сплутаєш.

А водночас цей світ такий живий, буяючий. Риби, птахи, люди, звірі, квіти — Любина фантазія і мрія про гармонію. Заокруглений, плавний світ без гострих кутів. І лише на контрастах фарб — його пекучість.

Цей перший рік її самоти був плідним на розписи. Бучанська осінь. Лише бракує фарб, тому Люба малює фламастерами. А вони дуже примхливі. Задумаєш одне — виходить інше. Та панченківський стиль незрадливий. Тепер у неї улюблений колір — голубий. Оранжевого не любить. І не любить тої матеріальної скрути, яка все сильніше налягає. От якби хоч трохи... Та хто нині про мистців дбає? Хіба спів-

працює з церквою — гарні, розуміючі люди.

— Це доля, — каже Люба.

Після сімдесятих, після розправ і чисток, Любу викинули з усіх виставок, видань. Відцуралися ті, хто спочатку радів з її успіхів. А тоді хвороба — як прірва...

Тільки почала душа оживати в кінці вісімдесятих, прийшов ринок із своїми жорсткими і жорстокими законами.

Та вона оптимістка з природи. Жартує, клопочеться, плянує і працює. Праця — її рятунок. Показує мені з гардероби свої моделі одягу. А оце вбралася до церкви в спідницю, то не могла пройти, — всі Любу цілували: "Боже, як гарно!.."

— Та з вашими руками можна мільйони мати, — захоплено-докірливо кидають не раз сусідки.

А Люба не продала жодної сукні, жодної свитки й плахти, жодного пояса. Дарувала. Вела в школі гурток для дітей. Вчила охочих майструвати, як сама. А то просто клала зроблене в шафу, чекаючи-сподіваючись: та ж проясниться колись...

Хотіла бути портретистом. Бачила світ по-своєму. Та не було фарб... Має своє графічне оформлення "Тіней забутих предків" М. Коцюбинського — воно вийшло, і її хвалили... Але життєвий шлях скерувався на інше. Може, це і є — доля?..

Люба нашвидку варить гречану кашу, розказує, що зіпсувався мотор, який подавав у кімнату воду, і тепер треба ходити до криниці аж ген куди, а зремонтувати нікому, та ще й морози; Мартин блаженно лежить, поклав голову на лапи і думає свою собачу думу; на ліжку — недавно вишите Любою простирало з лапатими квітками контрастних кольорів. Кави нема, давно скінчилась, а я не здогадалась привезти. Надворі пролітає перший сніг — він швидко перестане, це просто лякає-дражниться. Люба метушиться, хоче мене гарно прийняти. Ми говоримо про серію календариків із її розписами — нема паперу, треба шукати спонсора. Люба зідхає: "Чи ж мені його шукати?" Прошу подарувати мені закладку, що зосталася з давніших видань. "Та це і в мене останніх дві", — сміється Люба. В одному солідному журналі пропали її прозорки колажів. Сподівалась, що знайдуться, а вчора передзвонили, що таки нема. Благо велике — Люба вже має телефон, а отже, є зв'язок зі світом. Приходили недавно туристи із діяспори, дивилися, хвалили. Навіть щось узяли для друку.

Закипає окріп, по кухні розносяться пахощі трав, які запарює в глечуку Люба. Ми всідаємося біля низенького столика і зливаємося з вечором, що огортає нас, мовби супермодерна свитка...

ТРИДЦЯТЬ РОКІВ СТИПЕНДІЙНОЇ ДОПОМОГИ ДО БРАЗИЛІЇ

Присвячую д-р Теодозії Савицькій, яка не тільки розвинула, зцентралізувала, але й ввела адміністративні процедури, яких Стипендійна Акція СУА дотримується досі. Вона самостійно дев'ять років провадила Стипендійну Акцію СУА до Бразилії, поширила її до Аргентини та Парагваю. За дозвілля та далекоглядність мій низький уклін д-р Теодозії Савицькій. Моя щира подяка Ірені Качанівській за безкорисливе книговедення.

Усім спонсорам та добродіям за підтримку і довір'я щире спасибі!

Анна Кравчук

Відвідавши українські колонії у штатах Парана та Санта Катарина у Бразилії в 1973 р., д-р Савицька передбачила великий потенціал в молоді українського походження, особливо дівчат. Вернувшись із подорожі з дочкою Гандзею, вона своїми численними доповідями та дописами звернулася до українського громадянства в США, Канаді та Австралії стати спонсорами через Стипендійну Акцію СУА, щоб уможливити українській молоді у Бразилії (де обов'язкове навчання було тільки до четвертої класи) здобути середню та вищу освіту. Надзвичайним явищем було те, що у колоніях-селах та містах третє покоління поселенців з України зберегло українську мову, релігію, обрядовість та звичаї, які привезли зі собою у кінці XVIII століття їхні предки.

Уже в 1950-их роках у містах штатів Парана та Санта Катарина існували українські платні гуртожитки, де вчилися діти українського походження. У Колегії Св. Ольги молода дівчина мала нагоду здобути середню освіту, набути фах або дістатися на університет. Багато дівчат вибирали учительські семінари, щоб попри державні вимоги навчання, могли вчити релігію та українську мову на колоніях. Інші вступали на різні факультети державних університетів та ставали професіоналами. Рівночасно звернено увагу на юнаків, які вчилися в малих семінаріях Оо. Василіян, що цього року обходять 100-ліття свого існування у Бразилії. Зрозумівши важливість українських шкіл та гуртожитків у Бразилії, українське громадянство у США, Канаді та Австралії своїми щедрими датками уможливило розвинути Стипендійну Акцію СУА.

Згодом стипендіяти вступили на різні факультети в Куритибі, Понта Гроссі та інших містах. Деякі стали докторантами, включно з колишньою стипендіяткою СУА Надією Киричук, яка завершила працю на тему української лінгвістики (про Потєбню) в Лондонському університеті.

Велика заслуга українських поселенців у Бразилії — релігійних лідерів та професорів, які ще в 1980-их роках осягнули акредитування української мови як предмета в Куритибському державному університеті. Вони завжди звертали особливу увагу на молодь,

*Почесна членка СУА д-р Теодозія Савицька.
UNWLA Honorary member Dr. Theodosia Sawycka.*

залучали її до осередків та церков, шкіл українознавства, творили танцювальні фолклорні та спортивні групи, щороку займалися з'їздом молоді. Це прищепило любов та гордість до українського походження молоді четвертого, а то й п'ятого покоління. Найбільшим досягненням українців у Бразилії є факт, що від 1991 року українська мова стала обов'язковим предметом як друга мова у державних гімназіях (4-12 клас) у штатах Парана, Санта Катарина та Ріо до Зул, де живе найбільше українців. Директоркою впровадження методології навчання української мови, як другої мови, стала Магдалина Лозова, колишня довголітня стипендіятка СУА. Стипендійна Акція СУА весь час сприяла морально та фінансово, а вимога знання чи вивчення української мови впливала на збереження української ідентичності молоді під її опікою.

"Я дякую Союзові Українок Америки за інтелігенцію у Бразилії" — цими словами Магдалина Лозова з Бразилії закінчила свою коротку доповідь на "Дні Союзянки" Округи Нью-Йорку, що відбувся на Союзівці вліті 1996 р. Вона також дякувала своїм довголітнім спонсорам — 1-му Відділові СУА та подружжю Самофалам, які уможливили її закінчити середню освіту та два факультети. Недавно у "Свободі" появилось інтерв'ю з Магдалиною під заго-

*Стипендіятки (Кол. Св. Ольги) Миколи Бойчука під його портретом.
Girls at Col. Sts. Olga under the portrait of their sponsor Mykola Wojczuk.*

ловком "Бразиліє! Говоримо по-українськи" О. Кузьмович, в якому вона розказала про цю подію.

Змаленьку Магдалина виховувалася у Колегії Св. Ольги у Прудентополі, Парана, де програма навчання включала українську мову, релігію, українські традиції й обрядовість, а кожна дівчинка перш за все мусіла сама вишити собі сорочку. Такі вимоги були від заснування Інституту Катехиток Серця Ісусового в 1940 році та опісля гуртожитків-інтернатів Колегії Св. Ольги, де приймали тільки дівчат українського походження. Так є досі. І не дивно, що коли д-р Теодозія Савицька, відвідавши українські поселення та гуртожитки у Бразилії, звернула особливу увагу на Колегію Св. Ольги. Першим спонсором до Бразилії і до Колегії Св. Ольги був 33-й Відділ СУА.

Метою Стипендійної Акції було і далі є дати нагоду дівчатам з багатодітних селянських родин здобути освіту. Звернено також увагу на сиріт та

покривджених долею дітей. За останні тридцять років сотні дівчат закінчили школи, багато з них вернулися до своїх колоній, де стали учительками, медсестрами і т. п. та піднесли рівень життя у своєму оточенні. Інші посвятили своє життя вихованню наступних поколінь, як, наприклад, колишні директорки КСІ Антонія Шульган, Надія Шульган та Мирослава Крива. Колишня стипендіятка СУА Ольга Корчагін, яка була першою градуанткою університету в 1973 р. Стипендійної Акції СУА, тепер є директоркою Інституту Серця Христового та Колегії Св. Ольги. Вона звертає увагу на покривджених долею дівчат — сиріт, напівсиріт чи дітей, батьки яких не є спроможні опікуватися ними. В інтернаті навчаються також дівчата, батьки яких цінують виховну працю Катехиток Серця Ісусового, між ними внучки та правнучки вихованок Колегії Св. Ольги. Усі вони знаходять приют в гуртожитках, де по закінченні середньої школи мають фах в руках, є свідомі свого походження, знають українську обрядовість та звичаї, уміють вишивати, варити українські традиційні страви та зуміють передати ці знання своїм дітям. Періодично відбуваються з'їзди Катехиток Серця Ісусового, де вже третє покоління катехиток відновлюють знайомства — між ними бабусі та прабабусі. Це явище можна тільки подивляти. У жовтні 1996 р. директорка КСІ Ольга Корчагін брала участь у синоді у Львові, де мала нагоду представити працю Інституту.

Стипендійна Акція СУА продовжує свою діяльність у Бразилії, Аргентині та Парагваї.

Щире спасибі відділам, округам та окремим членкам, які стали спонсорами та приєднують добродіїв!

Ми свідомі того, що без Вашого зрозуміння важливості стипендійної допомоги, яка тепер включає багато інших країн, де живуть українці, Стипендійна Акція СУА не втішалася б такими великими успіхами.

*Колегія Св. Ольги в Прудентополісі, Бразилія. Будинок інтернату, уфундований подружжям Миколи і Мей Бойчуків.
Colegio Sta. Olga in Prudentopolis, Parana, Brazil funded by Mykola and Mae Wojczuk.*

Відкриття III З'їзду Союзу Українок в Києві. Зліва: Анна Кравчук, Алена Пашко. Фото Люби Фостун. Kyiv, Ukraine. Anna Krawczuk greets Third Conference of the Ukrainian National Women's League of Ukraine. President Atena Pashko, seated.

**ПРИВІТ СОЮЗОВІ УКРАЇНОК, ЯКИЙ СКЛАПА ГОЛОВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
АННА КРАВЧУК НА III З'ЇЗДІ СУ В КИЄВІ 16 ЛИСТОПАДА 1996 р.**

Шановні Гості, Дорогі Посестри!

Листопад 1996

Майже 75 років тому Ганна Чикаленко-Келлер, перебуваючи у США як представниця Союзу Українок на з'їзді Міжнародної Ради Жінок, допомогла жіночим організаціям в Америці об'єднатися у Союзі Українок Америки. СУА мав потрійну мету: сприяти американським українкам зайняти своє належне місце в українському громадському та американському політичному житті, не забуваючи про своє минуле: допомагати потребуючим українцям, особливо молоді, у діяспорі, та нести вістки про українських жінок і про долю України на міжнародній та американській аренах. Ми радіємо, що тепер наші гуманітарні акції включають Україну, а представниками України на міжнародній арені є Ви.

Сьогодні, у світле п'ятиріччя відновлення Союзу Українок в Україні, ми — ціле членство Союзу Українок Америки — вітаємо Вас, наші дорогі посестри, та бажаємо Вам дальшого розквіту, Союзів Українок і цілій Україні. Ви звикли слухати палких заяв діяспорних відвідувачів України. Ми хочемо, щоб наші діла говорили за нас, і надіємся, що співпраця наших відділів з філіями Союзу Українок буде розвиватися, як і зростають зв'язки між нашими двома організаціями.

Сталось так, що саме у п'ятиріччя відновлення Союзу Українок в Україні появився друком український переклад історії жіночих рухів на Україні авторства Марти Богачевської-Хом'як. Союз Українок Америки інспірував писання англійського оригіналу книжки та уможливив її появу українською мовою для українського читача. Три чверті століття тому Союз Українок інспірував творення Союзу Українок Америки. Закономірно, отже, щоб сьогодні СУА з радістю передав Вам не тільки привіт, а історію жіночого руху й історію Союзу Українок. Також ділимося з Вами грамотою, якою ми відзначали непересічні досягнення молодих жінок в Америці. На ній портрет Наталії Кобринської, організаторки сучасного жіночого руху в Україні, пам'ять про яку зберігаємо разом з пам'яттю про інших визначних жінок України.

Доля України й дальша історія жіночих рухів в Україні — у Ваших руках. Бажаємо Вам добра та злагоди до дальших успіхів! На діяльність Союзу Українок прийміть від нас дарунк. Ми в Америці будемо далі й тісніше співпрацювати з Вами в міру того, як Ви цього бажаєте. А Союз Українок Америки буде далі змагатися до того, щоб жінки українського походження пам'ятали, хто вони та щоб зуміли передати українську культурну спадщину своїм нащадкам. І хоч нам з Вами доводилось і ще доведеться йти не спільними шляхами, нас єднає спільна доля жінки та спільне минуле жіночого руху на Україні. Вітаємо Вас словами нашого гімну:

Гей, сестри, вгору очі
І духа піднесім,

Стрічати кращу долю
Ми разом всі ідім.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

З РАМЕНИ РЕФЕРЕНТУР ВИХОВНОЇ І ЕКОЛОГІЇ

ПРОГЛОШУЄ

МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

на тему

"ПРИРОДА І МИ"

Група 1. Для дітей віком 7—9 років:

Довільний рисунок на тему "Природа і ми" разом із коротким описом (30—50 слів).

Група 2. Для дітей віком 10-12 років:

Оповідання (опис, розповідь у довільній формі) на тему "Природа і ми" (150—200 слів).

Група 3. Для молоді віком 13—16 років:

Оповідання (опис, розповідь у довільній формі) на тему "Природа і ми" (500 слів).

РЕЧЕНЕЦЬ КОНКУРСУ — 31 ЖОВТНЯ 1997 р.

Нагороджені твори будуть видані окремою книжкою.

Рисунки і твори просимо підписати псевдонімом і подати вік автора. Прізвище автора, вік, назву школи і точну адресу просимо залучити у запліненій коверті, на якій треба зазначити псевдонім і вік автора.

Діти і молодь повинні писати твори українською мовою, або мовою держави, в якій живуть.

Учасники конкурсу повинні описувати екологічні проблеми свого близького довкілля: подвір'я, городу, полів, лісів та села, міста чи держави, в якій живуть. Метою конкурсу на тему "Природа і ми" є спрямування уваги дітей, молоді і їхніх батьків на важливість чистого і здорового г'юбального довкілля.

Твори і запитання просимо надсилати на адресу:

**UNWLA Inc.
"Pryroda i my"
P.O. Box 172
Holmdel, New Jersey, 07733
USA**

THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S
LEAGUE OF AMERICA, INC.
EDUCATION AND ECOLOGY CHAIRS

ANNOUNCE:

INTERNATIONAL CONTEST FOR CHILDREN AND YOUTH
entitled
NATURE AND US

The contest is designed to make children think about the importance of a healthy global environment and the responsibility of each individual, adult and child, to take care of nature in order to make a healthy environment for everyone. The selection of the topic for the drawings and essays should encompass the many different perceptions and ideas of NATURE AND US. Contest participants are to write about their own environment in the country where they live, their back yard, garden, forest, villages, cities and town. Their efforts should reflect a personal understanding of NATURE AND US.

Category 1: for children 7—9 years old

A drawing of "Nature and Us" theme together with a short description of 30—50 words.

Category 2: for children 10—12 years old

A story describing "Nature and Us" theme 150—200 words.

Category 3: for youth 13—16 years old

A story that describes "Nature and Us" theme 500 words.

CONTEST DEADLINE: OCTOBER 31, 1997

Award winning works will be announced on EARTH DAY OF 1998 and will be published in a separate book.

Submitted entries are to be signed using a pseudonym and age of the author. On a separate piece of paper, write your real name, address and age. Place and seal it in a separate envelope. On the outside of the envelope write your pseudonym and age. Send together with your entry. This way the judges will not know your real name until an award winning entry is chosen. Entries may be submitted in the Ukrainian language or in the official language of the country of contestant.

All entries for this contest are to be mailed to:

UNWLA Inc.
"Nature and Us"
P.O. Box 172
Holmdel, New Jersey, 07733
USA

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

FEBRUARY 1997

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

NAPOLEON AND UKRAINE

BY DR. THOMAS M. PRYMAK

The Napoleonic theme is an important one in the history of eastern Europe. Polish scholars stress its relevance to Polish military and political history and Count Leo Tolstoy used it as the centrepiece of his majestic novel *War and Peace*. In fact, the Polish national anthem was composed by Polish legionaires fighting for France in Italy and *War and Peace* is sometimes considered to be the national epic of modern Russia.

By contrast, Napoleon's influence upon modern Ukrainian history is very little known. At the time of the Napoleonic wars, in fact, Ukraine as we now know it was not a united country, but rather was divided into several parts, each retaining its own specific political and social conditions. Austria ruled in the west while Russia ruled in the east. Nevertheless, the name "Ukraine" had still not completely disappeared from the memory of Europe and recollections were still fresh of the recently abolished Cossack "Hetmanate", which had existed in the eastern part of the country and which modern Ukrainian historians consider to have been an autonomous Ukrainian state under Russian suzerainty. Memories of Cossack freedom and legends about various Cossack heroes still lived on in the literature of the educated class and in the folklore of the common people. Elderly folk could still be found who were born before the total eclipse of Zaporozhian Cossack glory. It is in this juxtaposition of the Napoleonic invasions of central and eastern Europe and the revival of the Cossack traditions of old Ukraine that the Napoleonic influence upon the country can be explained.

Although Napoleon's relationship with Ukraine was long ignored by historians, and remains little known today, it was thoroughly explored during the 1920s and the 1930s by the historian, Ilko Borshchak (1892-1959), who came from southern Ukraine (Kherson Province) but spent his entire life after the revolution as an emigre in France. Borshchak devoted many years to searching the various French archives for materials relating to Ukraine and he published several books on this subject.

In 1937, his Ukrainian language work *Napoleon and Ukraine* appeared in Lviv, the principal city of eastern Galicia, which was then a part of the Polish Republic. The book was a mild sensation when it first appeared and won the annual prize of the Ivan Franko Literary Society in Galicia. The distinguished French slavist, René Marté, even penned a lengthy summary of it which he published in the journal *Le monde slave (The Slavic World)* for the benefit of interested French readers. But the outbreak of war in 1939 and subsequent tumultuous events in Europe took attention away from Borshchak's discoveries and they have been largely ignored ever since.

They did not deserve this fate. Borshchak's thesis, when stated in its simplest form, is that the contention voiced in the 1920s and the 1930s of various Russian parties in emigration (and also at times by certain agencies of the Soviet government) that Ukraine was largely "a creation" of the Germans or Austrians intended to weaken the Russian state, is basically false, and that Ukraine existed as an object of international affairs and of French foreign policy long before the formation of Germany (1871) or the emergence of Soviet Russia (1917). Borshchak contends that the successive royal, revolutionary, and imperial governments of France all wished to weaken the Russian Empire and therefore tried to erect some kind of barrier to it that would limit its influence in central Europe; that is, France more less consistently supported Poland, the Ottoman Empire, and the Ukrainian Cossacks in their strivings for independence from Russia.

Of course, French diplomatic support for Sweden and Charles XII during his long struggle against Russia is well known. After the defeat of Charles and the Ukrainian Cossack Hetman Mazepa at Poltava (1709), Bourbon France continued to support Mazepa's followers in exile. Later on, the revolutionary French government made efforts to foment opposition within the Russian Empire while Catherine II of Russia abruptly broke

Ilko Borshchak (1892-1959), author of the book *Napoleon and Ukraine*. From a copy in the Batchinsky Collection, Special Collections, Carleton University Library, Ottawa.

off relations with France.

We know that during the revolutionary period the French continued to have some knowledge of the aspirations toward freedom of the various peoples subjugated by Russia for this theme occasionally appeared in the geographical and historical literature of the late eighteenth century. Moreover, the French foreign minister could consult the archives of his own ministry to find out how such aspirations had once been and could continue to be of use to France. With regard to Ukraine, the recently published work of the Alsatian, Jean Benoit Scherer, *Annales de la petite Russie (Annals of Little Russia)* (1788), which glorified Ukraine during the time of the hetmans and painted a very positive picture of Cossack administration and life, was well known among certain circles.

Ukraine was occasionally mentioned directly in the diplomatic correspondence of the revolutionary period. Thus in 1792 the French Foreign Minister, Lebrun, instructed his ambassador to the Ottoman Empire, de Semonville, to urge Turkey against Russia and wrote as follows: "Monsieur de Semonville is to explain to the Grand Vizier [of Turkey] the various difficulties which Russia finds itself in, and in particular the bad state of its finances, the existence of various groups which are ready to divide this empire among themselves, and also, the possibility of uprisings in Ukraine, in the Kuban, and in Georgia against the Russian government." In further letters, reference is made to "the Cossack nation which is accustomed to liberty and must impatiently bear Russian slavery."

The French were unable to incite the Ukrainian Cossacks or most subjected peoples against the Russian government during the revolutionary era but the

use of such tactics was not forgotten when Napoleon came to power in 1799. Borshchak claims that Napoleon and his closest advisors harbored a deep distrust, even scorn for the Russians, considering them to be something in the way of "northern barbarians". In 1807, in a speech to the French Senate he directly called them "fanatics and barbarians".

Of course, Napoleon was a practical politician who was always willing to make compromises and to do deals with his enemies if he could see an advantage to it. Thus when he had subdued almost all of western and central Europe, he made peace with Russia at Tilsit (1807) because he thought it convenient.

The French Emperor took a similarly practical attitude towards his potential allies and friends in eastern Europe. Thus Napoleon was quite willing to make extensive use of Polish resentments against Russia, Prussia, and Austria, the powers which had partitioned their country, and recruit many thousands of Polish volunteers into his armies. However, he never made any promises to the Poles of resurrecting their homeland and when he did create a Duchy of Warsaw after the defeat of Prussia, it was a feeble polity under nominal rule of a Saxon king. The Duchy was completely dependent upon France and on the person of Napoleon in particular. We may assume that Napoleon's attitude towards Ukraine was equally cynical.

We know that Napoleon was informed about Ukraine and about Ukrainian dissatisfaction with Russian rule because several books read by the French Emperor contained chapters dealing with Ukraine. Moreover, the French press, which was tightly controlled by the Emperor, occasionally raised the question of Ukrainian or Cossack liberty in its discussions of the current situation in Russia.

French intrigues against Russia reached a climax in 1811 and 1812. During this period numerous French spies were sent to Russia to gather information and spread propaganda. French agents were specifically sent to Ukraine and later reported back to Paris about widespread dissatisfaction with the Russian regime. These spies sometimes suggested that such dissatisfaction was so widespread, in fact, that a French raid or diversion in Ukraine could spark a significant uprising against Russian rule.

The seriousness of French intentions of using Ukraine against Russia was underlined in a project elaborated by Alexandre Maurice d'Hauterive (1754-1839), the right hand man of Talleyrand who helped guide policy towards Russia. Hauterive proposed to the Emperor the creation of a new Ukrainian state to be composed of the lands of eastern and southern present-day Ukraine; that is, made up of the lands of the former Hetmanate and of the Zaporozhian Cossacks. Such a state, advised Hauterive, with a population unfriendly to Russia and of warlike disposition, could raise an army of some 60,000

light cavalry out of which 10,000 might serve directly with France. The new Ukrainian state was to be called "Napoleonida". This new and somewhat unusual name was to replace the term "Tavrida" which the Russians at that time used for Steppe Ukraine.

Finally, before launching his great invasion of Russia, Napoleon personally ordered one of his official publicists, Charles Louis Lesur (1771-1849), to gather information and write a history of the Cossacks which would be useful to the Emperor and his army during their conquest of Russia. Lesur fulfilled this request and produced a two volume study which was deeply sympathetic to Ukrainian independence and to Cossack independence in general. The book was not quite ready when Napoleon and his Grand Army crossed the border into the Russian Empire. Nevertheless, the text was completed and typeset and so the proofs were rushed to Napoleon by courier. He was reading them on the eve of the great battle of Borodino which decided the fate of Moscow.

The defeat of Napoleon in Russia and his fall from power in France did not put end to European speculation about the situation of the Ukrainian and other Cossacks. In 1814, Lesur's book was finally published and all the world became aware of French thoughts about Ukrainian history.

However, Ukrainian reaction to the French invasion was not exactly what Napoleon and his inner circle had hoped that it would be. There was no general uprising against Russian rule either in right bank Ukraine where Polish and Polonized landowners were dominant, nor in left bank Ukraine where Ukrainian and Russified Ukrainian landowners held sway.

But a few isolated individuals did speak out in favor of Napoleon. These included Vasyl Lukashevych (1783-1866), the scion of a great Ukrainian family from Poltava Province, who at a banquet raised a toast in honor of "the Liberator" Napoleon. Lukashevych was no idle adventurer but rather was a well known Ukrainian autonomist. He was a member of the Poltava Masonic Lodge and a friend of the pioneering Ukrainian writer, Ivan Kotliarevsky.

When Lukashevych was reported to the authorities in St. Petersburg, they immediately demanded an explanation. The local authorities in Ukraine, however, protected Lukashevych by explaining that what they called his "stupid toast" had been caused by a bout of temporary insanity.

Vasyl Lukashevych seems to have been the exception rather than the rule. In general, it seems that the Ukrainian nobility was unfriendly to Napoleon and the reordering of society that he seemed to stand for. The Ukrainian nobility, like most of its counterparts elsewhere in Europe, did not wish to see the privileges of the landowning class reduced or abolished and so after some hesitation it was willing to defend the Tsarist

Count Hauterive (1754-1839), author of a project for the establishment of a Ukrainian Cossack state dependent upon France. From Borshchak.

regime which ruled its country.

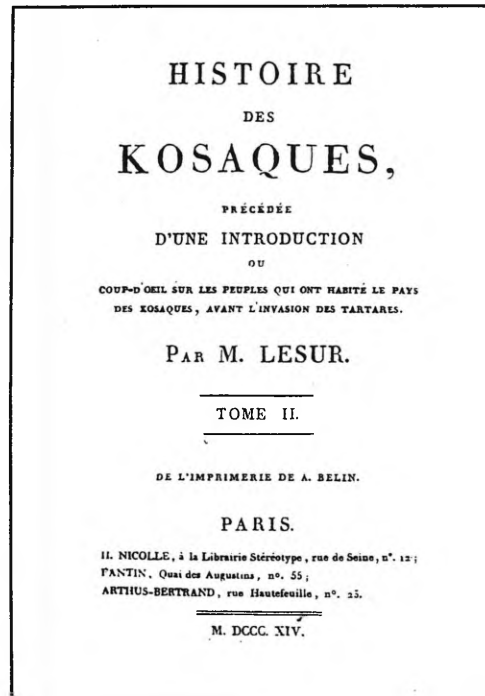
On the level of the peasantry, moreover, as historian N. Polonska-Vasylenko has noted, the Russian government had no trouble raising Cossack regiments from Ukraine for service in the Russian army. The peasants were promised freedom from serfdom in return for their services. Accordingly, Cossack regiments were raised successfully first on the right and then on the left bank.

Prince Lobanov-Rostovsky was put in charge of raising the Cossack regiments on the left bank and tried to give them a general Russian character. Ukrainian sentiment was far from dead, however, and Lobanov-Rostovsky was opposed by D.P. Troshchynsky, a high official of Poltava Province, and by Vasyl Kapnist, a noted Ukrainian autonomist, who defended the Ukrainian character of the regiments.

These Cossack regiments saw extensive service and endured substantial losses between 1812 and 1815. Out of 18,000 men, only 12,484 returned home in 1815. Moreover, in 1816, in violation of promises previously made to them, all Cossack privileges were taken away from the men and they were compelled to return to their previous peasant or serf status. A few years later the new Governor-general of Little Russia (that is, left bank Ukraine), Prince Repnin, demanded that the Cossack estate be reestablished and drew up a plan to this effect but he was overruled by the Russian Minister of Internal Affairs, Viktor Kochubei, who, although of old Ukrainian lineage, was a personal friend of Tsar Alexander I and was no Ukrainian autonomist.

Charles Louis Lesur (1771-1849), who was commissioned by Napoleon to write a History of the Cossacks. From Borshchak.

Title page of volume two of Lesur's History of the Cossacks published in Paris in 1814. This volume contains considerable Ukrainian material.

In summing up the situation in Ukraine during the Napoleonic invasion of Russia, Ilko Borshchak reviewed the local feelings of dissatisfaction and concluded as follows: "Obviously, one should not exaggerate this opposition movement and draw any conclusions about some kind of organized separatism. The political thought of the Ukrainian nobility during Napoleon's time certainly did not go that far. But it seems to me that such separatism would have become an accomplished fact if Napoleon's army had entered Ukraine. A modern Mazepa certainly would have been found among the old Ukrainian gentry."

Since Napoleon's army did not come anywhere close to Ukraine, Borshchak's conclusion must remain one of the great "what ifs" of Ukrainian history. Moreover, it must also be admitted that the Napoleonic wars had a

less direct impact upon the emergence of modern Ukraine than they did upon the emergence of modern Poland and modern Russia where important military action took place. Nevertheless, Ukraine too was affected by the spectacular career of the warlike French Emperor whose armies relentlessly tramped from one end of Europe to the other. Ukrainian history and Ukrainian dissatisfaction with Russia were noted in Paris, a project was drawn up for the establishment of a Ukrainian Cossack state dependent upon France, the Cossack idea was briefly rejuvenated in Russian Ukraine, and many thousands of Ukrainian soldiers participated in the great campaign which finally ended Napoleon's imperial adventure. The "Napoleon and Ukraine" theme is thus not nearly so strange as it first sounds to the uninitiated ear.

About the author: Thomas M. Prymak is Resident Fellow, Center for Russian and Eastern European Studies at the University of Toronto. His most recent book Mykola Kostomarov: A Biography was published by the University of Toronto Press in 1996.

PHYTOCHEMICALS AND OTHER HIDDEN TREASURES IN FOOD

by Olha Shevchuk O'Quinn, Ph.D., CDN

It used to be that the prescription for good health depended upon eating a balanced diet from four food groups: Dairy, Meat, Grain and Fruits and Vegetables. This concept was largely based on the premise that eating equal daily portions from each group would supply all the necessary nutrients for health -- vitamins, minerals, essential fats and proteins. At that time, all of our knowledge on good nutrition was based on studies of endemic deficiency diseases and on discoveries of how to prevent them. Our concept of nutritional health was based on a "deficiency prevention model". Dairy foods were considered essential for providing calcium, riboflavin, protein and supplemental vitamin D to provide rickets. The meat food group was necessary for providing iron, vitamin B-12 and protein. The grain food group provided most of the B vitamins and many minerals. The fruit and vegetable group provided vitamins C, A and K.

This model guided American eating patterns for many years while common sense told us that balance, variety and moderation must be important, especially if there were specific things about nutrition and health we didn't know. As it turns out, there were a lot of things we didn't know!

It used to be, for example, that spices and herbs were viewed simply as taste enhancers. We knew that some herbs had pharmacological properties and that medicines or poisons could be derived in purified form from others (e.g. digitalis). However, most other "condiments" were considered non-essential food flavorings, except perhaps by the few who subscribed to folk-medicine remedies. This perception has been changing in the last few years as we seem to be entering into a revolutionary era of nutritional discoveries, not unlike the revolutionary era of vitamin discoveries. It is an era that has not yet been categorized or labeled. Are the newly isolated compounds to be viewed as required "nutrients"? Are we uncovering new vitamins or does a new nutritional "title of honor" need to be created for these compounds?

At this point, you may be asking yourself "What compounds is she talking about?" And my response is "phytochemicals", a term you may have recently heard or not. Phytochemical literally means "plant chemical". Since a vitamin or mineral salt can also be considered a plant chemical, the term is not very helpful without further explanation. One source defines phytochemicals as "substances found in edible fruits and vegetables that may be ingested by humans daily in gram quantities and that exhibit a potential for modulating human metabolism in a manner favorable for cancer prevention." (Jenkins, MLY. Research issues in evaluation of "functional foods." Food Technology . 1993. 47(5): 76-79). Yet as popularly used, the term phytochemical has been

Dr. Olha Shevchuk O'Quinn

accepted to mean those compounds that are also labeled "nutraceuticals", "chemopreventive agents", and "pharmafoods". The term has been used not only for compounds with potential cancer prevention effects, but also for compounds affecting blood cholesterol, heart disease and menopausal symptoms and problems.

Phytochemicals include many "non-vitamin" vegetation pigments (colors) and odiferous compounds. There are too many for me to list (hundreds have been identified), but here are a few examples. There are the isothiocyanates, indoles and sulforaphane found in vegetable such as broccoli, cauliflower and cabbage. These compounds give the vegetables their characteristic odor upon cooking. Another well known odor emanates from the allylic sulfide compounds found in garlic and onions. Then there are the polyphenols and ellagic acid in grapes and wine and the tannins and flavonoids in tea leaves and other plants. Soybeans contain various isoflavones which have mild estrogenic activity and are believed to have the potential to counteract the negative effects of menopause.

These, and many other phytochemicals not mentioned, have been found to have anti-carcinogenic properties, cholesterol-lowering and HDL-boosting effects, blood clot inhibiting activity, antioxidant and anti-inflammatory action. Wine and tea, for example, have been known for their antibiotic properties which are apparently derived from the pigments of both. Now new research is showing that wine (and to a lesser degree grape juice) is protective from heart disease. Green tea (and to some degrees all teas) seem to protect against cancer. So does the pigment lycopene in tomatoes, pink grapefruit and watermelon. Soybean products (as mentioned before) and berries contain isoflavones with

estrogenic activity (phytoestrogens) which could protect the heart, prevent calcium loss that leads to osteoporosis, and reduce the risk for hormone-related cancers. The phytochemicals in garlic and onions have a cholesterol lowering, heart-protective effect, blood thinning activity and anti-carcinogenic properties.

But the fruits and vegetables already mentioned are only some of the plant foods with beneficial phytochemicals. Basically, all plant foods, including cereal grains, contain some isolated or yet unknown phytochemicals. Herbs such as parsley, tarragon, oregano, rosemary, sage and thyme (among others) contain them. So do spices such as cinnamon and cloves. Some, like cinnamon, seem to have other beneficial effects such as helping to modulate blood glucose. In other words, we have barely scraped the surface of what there is to know in this new area of research. What we do know from all this, and what common sense tells us, is that to gain as much health benefit as we can from food, we must eat a variety of different foods. We must also eat in moderation (more is not always better), because just as we discover benefits, we may yet discover hidden dangers. Take, for example, licorice root which contains anti-carcinogenic, anti-inflammatory and anti-allergenic properties. But indulge in too much of it for too many days, and you run the dangerous risk of highly increased sodium retention and potassium excretion which can cause heart failure and cardiac arrest. Another cautionary note is directed at those who believe that the more raw or uncooked the food, the better. Foods such as soybeans and peanuts contain enzyme inhibitors and saponins that can hemolyze blood cells and cause pancreatic enlargements.

These foods should not be eaten raw, but need to be heated (cooked) in order to heat-deactivate these compounds.

We all know there is more to food than protein, fat, carbohydrates, vitamins and minerals. Not only are there a vast number of phytochemicals, there are also soluble and insoluble plant fibers. Fiber has been shown to be beneficial to digestion, to prevent gastrointestinal cancers, to lower blood cholesterol and heart disease risk and to improve blood glucose control in diabetics. The important point to note here is that of all of the latest health and nutrition discoveries, the major ones have involved plant foods -- fruits, vegetables and grains. Our awareness of the importance of these foods in our diet has led to the development of current nutrition guidelines.

No longer are we led by a model of the four food groups in equal proportion. We now have five primary food groups set up in a pyramid structure. At the base we have the cereal and grain foods of which we should eat the highest proportion each day. The next highest proportion of foods we should eat are fruits and vegetables, two separate groups, each of which provides its own set of required vitamins and minerals and each of which supplies different beneficial fibers and phytochemicals. Higher on the pyramid are the dairy and meat groups which contain foods to be eaten in

portions much smaller than previously believed. And at the tip of the pyramid, we have foods that are meant to be consumed very sparingly -- fats, oils and sweets.

It is important to remember that the key is still variety, moderation and balance. All of the different foods are needed and necessary in our diet. When certain diet fads (either supposedly "medical" or "philosophical") propose elimination of certain foods, or even worse, total food groups, you should know that they are not scientifically solid or healthy. This is especially true of the current resurgence of the "High Protein Diet" and of extreme vegetarian diets such as the "Macrobiotic Diet". There is always danger when a whole food group is eliminated and before opting for a diet of this type, a person should consult a dietitian or nutritionist to find out which supplements must be added in order to provide missing required nutrients. If lactose intolerant people, for example, choose to avoid all dairy foods, they should be aware that they run the risk of insufficient riboflavin and calcium in their diets and should take steps to take supplements to provide them. A person choosing not to eat meat should know where to get iron in absorbable form and of the risk of vitamin B-12 deficiency.

On the other extreme from vegetarian diets are the newly popular diets which recommend eating mostly fatty protein and very little carbohydrates. But our diets must contain carbohydrates which is what plant foods mostly are. Even if these advocates of low carbohydrate diets were to concede that certain plant nutrients are necessary (including phytochemicals and fiber), but suggested supplementing them with pills, common sense as well as science should tell us that this cannot be a healthy diet. If most of the nutrients we require are found primarily in plant foods, how could a diet which eliminates most of these foods be healthy? When the body is deprived of carbohydrates, it acts as if it were starving. Just one of the outcomes is that the body shifts into a more efficient use of energy, i.e., it burns fewer calories in the resting state. This could be one of the reasons people on extreme high protein/no carbohydrate diets reach a point where they can't lose any more weight.

We are making new discoveries daily about colorful compounds in food which have more benefits than we could ever have dreamed of. These wonderful, hidden treasures have always been within our reach -- the fruit basket, the vegetable bin, the bean soup, nuts, seeds, herbs and the spices of our lives. Somehow, our focus in Western Civilization shifted to a singular preoccupation with meat. We must now refocus ourselves and find health and energy in the bountiful variety of the fruits of the earth. In truth and in metaphor, we must go out and "colorize" our diet.

About the author: Dr. Olha Shevchuk O'Quinn is a Certified Nutritionist in private practice in Manhattan. Readers with questions may call (212) 353-9704.

UNWLA — BRANCH 116-ERIE PA

“STATE OF THE BRANCH” — FEBRUARY 1997

Branch 116 held its last Annual Meeting on March 26, 1994 with an attendance of ten members. During these past two years our branch has been busy with several projects, thanks to the dedicated tireless efforts of a few members — but on the whole our branch life has reached an all-time low. Many members have experienced serious health problems and other family problems. Weather and various other commitments and interests have made it difficult for members to get to meetings and branch activities. As a result during these two years we have managed to get together only nine times — with poor attendance at that! One contributing factor this past year was my inability to lead because of my parents' illnesses and my absence from Erie.

Yet we did accomplish quite a lot!! Our mothers with young children kept the school and dance group going. Luba Clark spent many hours with the dancers and at home — teaching, planning, driving... The children put on many wonderful performances, the highlight being an exciting show before a huge crowd at Perry Square as part of the Bicentennial celebration in August 1995.

While Erie was preparing for its Bicentennial Celebration, for 15 months branch representatives attended monthly meetings of the Bicentennial Ethnic Committee, planning the Bicentennial Parade and the Ethnic Festival. These representatives were: Dail, Kosenko, Shpon, and McKay. Our branch built a pysanka float and participated in the Bicentennial Parade on May 27, 1995. The dance group marched in the “Parade of Nations” on the opening night of “We Love Erie Days” on August 17, where all present heard our National Anthem! Members of the Toronto Academy of Ukrainian Dance and Anna Kosenko performed on August 19, and our own dance group performed on August 20, 1995.

In August 1994 we celebrated the anniversary of Ukrainian Independence with a Divine Liturgy, dinner at the Maennerchor Club, and a signing of a declaration by Mayor Savocchio. Our Ukrainian flag flew by City Hall for a whole week!

On several occasions Kosenko, McKay and Clark demonstrated pysanky decorating or gave workshops. The students of Mercyhurst Prep H. S. donated \$1,000 both in 1994 and 1995 for the Children of Chernobyl

Fund. We are truly grateful for such generosity!

Swonder and Swystun sent many boxes of clothing and supplies to orphanages, families, schools and Soyuz groups in Ukraine and Brazil. To raise needed funds, we participated in the Philharmonic Marketplace and had a garage sale.

Our Nyz embroidery apprenticeship project directed by Nadia Wolynech was highlighted in the Erie Art Museum as part of a traveling exhibit entitled “Tricks of the Trade” — “a celebration of the PA Heritage Commission Apprenticeship Grant Program.”

Our branch also had its sad and bitter moments in these past two years. We shared the sorrow of members who lost beloved family members — Helena Dombrowiak on the death of Richard, Liz Kelly on the death of her father, Zenon Shpon on the death of his father, Michael Dail on the death of his mother. On November 5, 1994, all of us lost and bid farewell to our dear member Jenny. “Вічна їм пам'ять!”

In July, 1995 we gathered for a farewell dinner in honor of founding members Irene and Roman Swystun and Larissa and Zenon Shpon who decided to leave Erie and settle in North Port, FL. We are grateful for their dedicated and tireless efforts for the good of our Erie community and we will miss them very much.

In December 1995 our branch passed its 20th birthday! Though we did not celebrate the anniversary in a formal way, I hope we can find time in 1996 to celebrate all that we accomplished as a group, re-evaluate our needs, and make productive plans for the future. While other ethnic groups in Erie are organizing and revitalizing because of the Bicentennial, we were inactive and falling apart. We need to reverse this negative process, wake up and look for new members and new ideas for our branch. We need to find more opportunities to gather with or without spouses and families, share our culture and heritage, help each other in time of need as well as the needy in Ukraine.

I'm sorry that I will have to miss this Annual Meeting. I wish you a successful and brief and pleasant meeting! God bless us all!

Daria McKay,
President

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

Для полегшення праці, господині можуть послуговуватися різними кухонними приладами. Дуже практичним є електричний змішувач ("блендер"). Подаємо приписи на юшки і підливи, які можна приготувати, користуючись змішувачем.

"ЕЛЕГАНТНА" КУРЯЧА ЮШКА (на 4 особи)

- 1/2 горнятка мигдалю без лушпинки
- 1 горнятко курячого бульйону
- 1 10 1/2-унцова банька конденсованої курячої юшки (cream of chicken soup)
- 3 зелені цибульки (зелена частина)
- 3 галузки петрушки
- 1/2 ложечки тургуну (tarragon)
- 1/2 горнятка вершків (whipping cream)

У малій риночці зварити мигдаль в курячому бульйоні (3-4 хвилини). Влити до електричного змішувача і мішати, щоб мигдаль був змелений. Додати курячу юшку, цибульку, петрушку, тургун і мішати кілька секунд. Коли змішувач в русі, доливати вершки. Перед поданням пригріти.

ЮШКА ЗІ ШПІНАТУ (на 8 осіб)

- 3 зелені цибульки
- 3 галузки петрушки
- 2 ложечки сухої "тримбульки" (chives)
- 1/4 головки зеленої салати (lettuce) нарізаної
- 1 горнятко свіжого, вимитого шпінату
- 2 ложки масла або маргарини
- сіль і перець до смаку
- 1/2 ложечки тургуну (tarragon)
- 4 10 1/2-унцових баньок бульйону
- 1/2 горнятка легких вершків (light cream)

Вкласти до електричного змішувача цибульку, петрушку, "тримбульку" і шпінат. Влити стільки води, щоб вкрила городину. Добре накрити змішувач і змішати, щоб усе було дрібно змелене. Перецідити на ситку. Стопити масло у більшій ринці, додати змелену городину, сіль, перець, тургун і варити на малому вогні 15 хвилин. Додати бульйон і варити ще 15 хвилин. Перед поданням влити вершки і заварити.

ЮШКА ЗІ СВІЖОЇ КАПУСТИ (на 4—6 осіб)

- 1/2 головки свіжої капусти (нарізаної)
- 2 стебла селери (нарізані)

- 1 мала картопля, нарізана на чвертки
- 1 мала цибуля, нарізана на чвертки
- 1 1/2 горнятка води
- 4 галузки петрушки
- 1 горнятко легких вершків (light cream)
- сіль і перець до смаку
- 2 ложки масла або маргарини

Зварити у воді капусту, картоплю і цибулю до м'якості. Влити до електричного змішувача і змішувати 1 1/2 хвилини. Додати решту складників і мішати на малій швидкості ще 15 секунд. Перед поданням загрилі.

ПІДЛИВИ

МАЙОНЕЗ

- 1 яйце
- 2 ложки яблучного оцту або соку з цитрини
- сіль і перець до смаку
- 1/2 ложечки сухої гірчиці (dry mustard)
- 1/4 ложечки порошкової паприки
- 1 горнятко оливкової або салатної олії

До електричного змішувача дати яйце, 1 ложку оцту, суху гірчицю, паприку і перець і наставити змішувач на малу швидкість. Під час змішування поволі вливати олію. Можна збільшити швидкість. При кінці додати ще одну ложку оцту. Повинно бути 1 горнятко майонезу.

ПІДЛИВА З НАСІННЯ СЕЛЕРИ (CELERY SEED)

Добра до січеної, свіжої капусти (cole slaw)

- 1/4 горнятка оцту
- 1 горнятко олії
- 1/2 горнятка цукру
- сіль
- 1/2 ложечки сухої гірчиці (dry mustard)
- 1 кружальце великої цибулі
- 1 1/2 ложечки насіння селери

Змішати всі складники в електричному змішувачі на великій швидкості. Вкласти до холодильника.

ФРАНЦУЗЬКА ПІДЛИВА З МЕДОМ

- 3/4 горнятка олії
- 1/4 горнятка цитринового соку
- 1/2 горнятка меду
- 1/2 ложечки worcestershire
- сіль і перець до смаку
- 1/4 ложечки сухої гірчиці (dry mustard)
- 1/4 ложечки паприки
- 1/2 ложечки насіння селери
- кусочок цитринової шкурки (тільки жовтої)

Вкласти всі складники в поданому порядку до змішувача і мішати на великій швидкості 30 секунд.

ПІДЛИВА З КИСЛОЇ СМЕТАНИ З КРОПОМ

- 1 1/2 ложки цитринового соку
- 1/2 горнятка кислої сметани
- 1 ложка майонезу
- 1/8 ложечки сухої гірчиці (dry mustard)
- сіль
- 2 галузки свіжого або 1/2 ложечки сухого кропу

Вкласти всі складники в поданому порядку до змішувача. Мішати на малій швидкості 15 секунд. Якщо треба, можна вилучити змішувач і, вживаючи шпатель (spatula), згорнути підливу зі стінок змішувача. Вистудити перед поданням. Вживати до помідорів, риби чи салати.

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ

30-ЛІТТЯ САДОЧКА 76-ГО ВІДДІЛУ СУА ІМ. НАТАЛІЇ КОБРИНСЬКОЇ У ВОРРЕНІ

*Дитячий садочок 76-го Відділу СУА з виховательками Миросею Бараник і Марічкою Никифоряк.
UNWLA Branch kindergarden. Children with teachers Myrosia Baranyk and Marichka Nykyforak.*

Багато говориться про відчуження дітей від українського середовища, про втрати ними української мови. Як запобігти цьому? Це велика журба для нашої спільноти. Перша розв'язка — родинний дім, у якому панує рідна українська мова, а далі — необхідність дати змогу дітям від наймолодших років перебувати у рідному середовищі, яким є садочки-світлички. Там є ідеальна можливість для навчання рідної мови через забави, ігри, вірші та рідну пісню, яка виробляє слух, уяву, відчуття ритму.

Перші кроки в садочку затримають дитину в українському середовищі, розуміється, у співпраці з батьками. Із практики знаємо, як дитинство згадується у дальшому дорослому житті, а знання двох чи більше мов розширить їхній горизонт, допоможе дитині осягнути все, що захоче, у житті.

76-ий Відділ СУА ім. Н. Кобринської у Воррені опікується садочком вже довгі роки. Цього року святкуємо 30-літній ювілей і від самого початку вчителькою і вихователькою є Мирося Бараник, яка при допомозі Ю. Капітанець, І. Прийми, Л. Бараник, К. Безверхи і Н. Літинської безнастанно опікувалася дітьми, підготовляла програми, одяги та декорації.

Голова 76-го Відділу Марта Василькевич, вітаючи гостей на дитячій забаві, розповіла історію садочка, який випустив уже 300 "градуантів" з першої школи життя. Вона щиро подякувала Миросі Бараник за невтомну працю, опіку й любов до наших наймолодших. Китицею квітів привітали вчительку діти, які закінчили цей садочок, — Софійка Кучер і Микола Мурський, а також голова Округу К. Іваницька і батьки.

Щорічною атракцією садочка є "вишивана" дитяча забава, яка минулого року відбулася 10 листо-

пада в залі церкви св. Йосафата. Декорацією залі були фотографії садочка від найдавніших часів, а батьки мали змогу побачити себе малими діточками. Головними точками були виступи дітей з піснями, маршами, деклямаціями та показ вишиваного одягу.

Добрим і корисним додатком, який впровадила М. Бараник, є виступ у програмі матерів, а також запрошених шкільних дітей школи Непорочного Зачаття — колишніх градуантів садочка. Цього року діти вивели дуже гарно сценку "Три Свинки" (М. Гнатюк, Л. Бараник і Н. Ониськів). Виступила також Тамара Літинська, учениця балетної школи, в ролі веселого паяцка втішаючи дітей і старших. Провідницею усіх забав була Марічка Никифоряк — колишня "градуанка", а тепер мама й помічниця М. Бараник, яка внесла молодецький ентузіазм у пісню і танок. Музичний супровід о. Валерія Ковальчука дуже збагатив програму, зачарував дітей і батьків своїм мистецьким виконанням.

Щорічна лъотерія, якою займаються членки 76-го Відділу під керівництвом С. Оглаб'як, притягнула багато дівтори, які шукали й знаходили "щастя" в іграшках та книжечках.

Другою частиною забави був показ вишиваного одягу, про який подбали матері й бабуні.

Смачний буфет із закусками, піцею і солодким був у заряді пань під проводом Анастасії Прийми, господарської референтки Відділу.

Забава пройшла з повним моральним і матеріальним успіхом, а присутні розійшлися з добрим настроєм та вдовolenням, ствердивши, що на правду варто і треба посилати дітей до українського садочка.

Ксеня Кучер,
культурно-освітня референтка.

ВІДЗНАЧЕННЯ 90-ЛІТТЯ ЗАСЛУЖЕНОЇ ЧЛЕНКИ

13 жовтня минулого року 39-ий Відділ СУА разом з Пластом у Кергонксоні готувалися урочисто відсвяткувати 90-ліття заслуженої членки Відділу Дарії Хухри. Родина Хухрів була однією з перших поселенців у цій околиці. Коли в 1965 році засновувався Відділ СУА, вона була однією з перших його засновниць. На своєму хуторі "Хухрівка" вона разом із своїм чоловіком збирали дітей шкільного віку і навчали їх, що й стало пізніше початком школи українознавства при Відділі і Пласті в околиці. Найбільше відзначилася в ділянці виховання та була кілька років виховною референткою Відділу. Під час святкування 25-літнього ювілею Відділу їй було надано почесне членство Відділу.

Несподівано пані Дарія захворіла, перенесла щасливо операцію і тепер виздоровляє на своїй "Хухрівці". Замість багатолюдного прийняття зібралось кілька членок Управи Відділу СУА, Пласту і "Бесіди" з дарунками і квітами та побажали пані Дарії від усього членства цих організацій найскорішого повного видужання. Многая літа!

Ольга Денисенко,
пресова референтка.

Сидять: Дарія Хухра і Анна Слободян, голова Відділу; стоять: Меланія Кокорудз, Зеновія Ковальська і Стефанія Барановська.

65-ЛІТТЯ 27-ГО ВІДДІЛУ СУА ІМ. ОЛЬГИ БАСАРАБ

*Учасниці показу народної ноші в Пітсбурзі.
Ethnic costumes exhibit in Pittsburgh, Pennsylvania.*

Річницю нашого Відділу ми відсвяткували 6 жовтня минулого року. Союзнянки та гості взяли участь у Молебні, який відслужив о. монс. Польовий в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя у Савт Сайті. Отець Польовий виголосив також проповідь, в якій згадав добрим словом про працю союзнянок

для добра нашої церкви та української громади. Після Молебня усі перейшли до церковної залі, в якій відбулася святочна програма.

Відкрила програму і провадила нею голова Відділу Люба Глутковська, яка попросила союзнянок відспівати гімн Союзу Українок. Однохвилиною

мовчанкою вшановано пам'ять членок, які відійшли у життя вічне. Мгр Оля Монастирська відчитала реферат про життя та трагічну смерть нашої патронки Ольги Басараб. Опісля з рецитацією виступила Люба Глутковська.

Історію існування 27-го Відділу СУА ім. Ольги Басараб у Пітсбургу, Па, опрацювала і відчитала довголітня членка Іванна Старощак.

Від імени союзянок Л. Глутковська вручила як подарунок т. зв. "шадов бакс" з писанками о. монс. Польовому, який був мило вражений і щиро подякував союзянкам.

Голова Відділу Л. Глутковська приготувала гарну несподіванку: показ української стилевої ноші, яку моделювали наші союзянки. Ця народна ноша, як і вишиття — праця Василя Джули з Карнегі, який ба-

гато років досліджує українську ношу і вишивки. У показі української ноші брали участь членки Галя Полатайко (Яворівщина), Анна Конецька (Буковина), Любомира Йолдаш (Борщівщина), Ярослава Комічак (Сокальщина), Марійка Вовчук (Гуцульщина), Оксана Нейбор (Підлясся) і Андріяна Харітан-Енгіш (Закарпаття). Присутні рясними оплесками щедро нагородили наших модельок.

На закінчення Л. Глутковська подякувала членкам, які брали участь у програмі, та гостям за їхню присутність і попросила оглянути виставку журналів "Наше Життя" та світлин, які засвідчували про працю Відділу. Відспіванням українського національного гімну закінчено офіційну частину наших роковин.

Іванна Старощак.

УКРАЇНЬКА ГРОМАДА ЮТИКИ В ПОКЛОНІ І. ФРАНКОВІ

*Жіночий ансамбль. Світлив Михайло Луктей.
Women's ensemble. Photo by Mykhailo Lyktei.*

Заходами місцевого Відділу СУА 7 грудня в Ютиці, Нью-Йорк, відбувся святочний вечір, присвячений 140-річчю з дня народження великого українського письменника і громадського діяча Івана Франка.

Програму вечора відкрив жіночий ансамбль під керівництвом і при акомпаньяменті мгр Галі Гнап, який виконав відому та улюблену пісню на слова І. Франка "Не пора, не пора". Поезію "Якби ти знав, як много важить слово" з глибоким розумінням і відчуттям віддеклямувала мгр Леся Бекерська.

Одна від одної гарніші, майстерно виконані пісні "Моя Україно", "Сховалось сонце за горою", "Будь, Україно!" перепліталися з деклямаціями поезій Великого Каменяра: уривком з поеми "Мойсей" у гарному виконанні мгр Христі Ликтей та "Земле, моя всеплодючая мати", яку деклямував В. Кашицький, учень місцевої школи.

І поезії-деклямації, що прозвучали на ювілейному вечорі, і доповідь Яр. Томич дали духовний портрет поета-громадянина, Каменяра на шляху народу до поступу і титана-провідника до найвищої національної мети — самостійної держави — на темному тлі його невідрадної доби.

Належиться признання місцевому Відділові СУА за ювілейне свято і подяка всім виконавцям програми.

Велика праця, яку вкладає мгр Галя Гнап у вишкіл ансамблю, дає дуже гарні висліди і не дарма його виступи збирають признання та оплески слухачів.

Дохід з вечора, а також неприйнятий гонорар мистецького керівника ансамблю Галі Гнап переслано на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку.

Союзянка.

НЕЗАБУТНІЙ ДЕНЬ

Зустріч у Вашингтоні. Справа: Юрій Щербак, Зеновія Весна-Гулей, Марія Щербак.

День 14 березня минулого року був одним з найбільш пам'ятних у моєму житті: я відвідала українську амбасаду у Вашингтоні. Як до того дійшло?

В гостині у знайомих зайшла розмова про амбасаду у Вашингтоні. Мирося Футей запитала мене, чи я подарувала б щось із своїх тканин для української амбасади. Вона бачила мою виставку на Союзівці і їй сподобалися мої речі. Я була тим дуже заскочена і відповіла, що для мене було б великою честю подарувати свою тканину для української амбасади, тому постараюся вибрати щось найкращого. Минув деякий час. Я розглядала, що було б найбільш відповідним і вибрала гобелен "Трипільське колесо".

За старанням М. Футей дочекалася того дня — 14 березня. О годині 1:30 приїхала до амбасади. Чудове місце над рікою, будинок великий. Нас запросили нагору, де М. Футей запровадила нас до кімнати, де чекали амбасадор д-р Юрій Щербак і

його дружина Марія. Амбасадор простягнув руку на привітання, його дружина також привітала нас сердечно.

Я подала тканину, вони подякували і попросили нас на каву. Ми розговорилися і провели цілу годину в товаристві амбасадора і його дружини. Пані Щербак була дуже зацікавлена моєю роботою і я розказала їй про свої виставки.

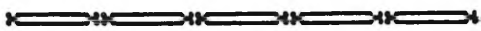
Пані Щербак запропонувала оглянути кімнату, яка є в трипільському стилі. Кімната, в якій відбуваються більш прийняття, велика, ясна. Має частково дерев'яні стіни і тут моя трипільська робота добре вписалася.

Марія Щербак ще раз подякувала за подарунок.

Прийнятно було провести час в українській амбасаді в такій гарній атмосфері. **Зеновія Весна-Гулей.**

Гобелен Зеновії Весни-Гулей.
Tapestry by Zenovia Vesna-Huley.

ДО УВАГИ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ:

Просимо своєчасно повідомляти про зміну адреси. Зміна адреси коштує 1.00 дол.

ЗМІНА АДРЕСИ CHANGE OF ADDRESS

Стара адреса: _____
Old Address: _____ друкком англ. мовою

НОВА АДРЕСА:

Name _____
_____ друкком, англійською мовою

Street _____

City _____ State _____ Zip Code _____

УСМІХНИСЯ!

ПАВЛО ГЛАЗОВИЙ

ДОБРА ДУША

Чоловік говорить жінці:

— Ти сходи по воду.

Жінка глянула сердито:

— У таку негоду?

Та хороший же хазяїн

У холодну пору

Не наважиться й собаку

Вигнати із двору.

Чоловік схопився з місця:

— О, пішла в атаку.

Хто ж сказав, щоб ти з собою

Брала цей собаку?

НАМ ПИШУТЬ

Коли моя мати вже зараховується до найстарших сеньйорів, то св. Миколай мусить пильно в свій мішок придивитися, щоб обдарувати цікавим подарунком. То ж на місце ще одного непотрібного светра чи перфуми під ялинку мамі подаруємо передплату на "Наше Життя". При нагоді пришлю до "Нашого Життя" розповідь про плавбу вітрильником на Україну та про українську кухню на морських хвилях.

Олена Бойко.

СОЮЗ УКРАЇНОК

Дорогі посестри!

Дозвольте сердечно привітати Вас з зимовими святами. Від імени ялтинських союзянок зичу Вам міцного здоров'я, родинного добробуту і віри, що разом ми подолаємо всі тимчасові труднощі. Многая-многая літа!

Нинішній рік ми в Ялті проводимо окрилені Днями Лесі Українки, які проводились під егідою Міністерства культури України. Приїжджала велика делегація з Волині, Житомирщини та Києва. Нарешті ми відчули себе не діаспорою, а в своїй країні, в рідній родині. А тепер готуємо для дітей свято святого Миколая. Воно стало можливим завдяки щедрій допомозі наших посестер та побратимів з Америки.

Сподіваємось, що Новий 1997 рік принесе нам більше радощів та втіхи, ніж попередній, а мости між американськими українцями та Кримом будуть надалі ще міцніші. Нехай Бог почує наші щирі молитви!

З глибокою повагою та вдячністю

Світлана Кочерга,
голова Союзу Українок Ялти,
куратор недільної школи українознавства,
завідувачка Музею.

КІРОВОГРАД БУДЕ ПЕРЕЙМЕНОВАНО

Усе помітнішою стає українізація міста Кіровограда. І цьому у значній мірі сприяє діяльність місцевої організації Союзу Українок. До неї ввійшли представниці творчої інтелігенції, справжні українки. Мені, як голові організації, об'єднання державного радіо і телебачення надало дві періодичні телевізійні передачі і одну — на радіо. Нас охоче слухають люди.

Багато національно свідомої молоді є й на катедрі української літератури інституту сільськогосподарського машинобудування, яку я очолюю. І хоча наші викладачі давно не отримують платні, працюють, як кажуть, на ентузіязмі, але ніхто не нарікає, настрої бадьорі. Для студентів і аспірантів українці з Америки встановили кілька 10-доларових стипендій і це вселяє віру, що обдаровані молоді люди зможуть закінчити навчання. Усі разом, катедрою, провели недавно у місті міжнародну українознавчу наукову конференцію.

У Кіровограді почалося перейменування вулиць, які раніше мали більшовицькі назви. Але моя вулиця усе ще — Жовтневої революції. Готується й перейменування самого міста, колишнього Єлисаветграда, названого на честь підступно вбитого Сталіном більшовицького комісара Кострикова (псевдонім Кіров), який уславився кривавим приборканням незалежного Закавказзя. Обговорюються варіанти нової української назви міста...

Я готую книжку про Олену Телігу й Ольжича, брала участь у складанні підручника з українознавства, підготвую до друку збірку поезій. На мої вірші вже співають пісні. Ніколи не подумала б, що доживу до такого здійснення своїх мрій!..

Світлана Барабаш,
професор інституту
сільськогосподарського машинобудування,
голова Союзу Українок Кіровограда.

23 червня 1996 року відійшла у вічність колишня довголітня членка СУА **Марія Турко** (з дому Гусар).

Марійка народилася 9 грудня 1910 року в Перемишлі, де закінчила народну школу і жіночу гімназію в українському інституті для дівчат. Бувши в гімназії, Марійка вчилася ручних робіт і народного мистецтва на курсах, які провадили сестри Олена і Ольга Кульчицькі. Її улюбленою учителькою була Олена, і свого часу Марійка написала коротенький спомин про неї для "Нашого Життя". Марійка часто згадувала сестер Кульчицьких, які мали великий вплив на розвиток молодих жінок в ділянці українського народного мистецтва в Перемишлі.

За студентських часів Марійка була активна в Пласті (до часу його розв'язання), в театральному аматорському гуртку при Народному домі та особливо в спортовому гуртку Української Дівочої Гімназії "Спартанки". Після гімназії вона якийсь час вчилася спорту в Кракові. В 20-30-их роках належала до дружини "Беркут", брала участь у змаганнях з легкої атлетики і здобувала перші місця для перемиської дружини. Відзначалася в киданні диском, кулею та короткосяжному бігу. В 1930 році "Беркут" здобув 1-ше місце в крайових Запорізьких ігрищах у Львові, де Марійка відзначилася між першими спортсменками і так частково причинилася до розвитку українського спортивного руху у Перемишлі.

Після закінчення школи провадила курси домашнього господарства для жінок околицьних сіл з рамени організації "Сільський господар". В 1935 році ввійшла в управу і працювала в селі Луцьку. В Перемишлі Марійка записала

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

інженера Богдана Турко і в 1938 році вони одружилися. Під час Другої світової війни родина виїхала на захід і згодом опинилася в ДП таборі Міттенвальд. Тут Марійка включилася в суспільне і спортове життя табору: допомагала в дитячому садочку, провадила курси моднярства і брала участь в змаганнях спортової дружини "Лев".

Після приїзду до Америки в 1950 році, родина замешкала в Джерзі Ситі, де Марійка була однією з членів-організаторів 71-го Відділу СУА. Під час її головування Відділ зорганізував одну з перших успішних виставок української культури в публічній бібліотеці в Джерзі Ситі. За 20 літ в Нью-Джерзі Марійка постійно включалася в активність української громади: працювала в управі шкільної ради, брала участь в церковному комітеті, в Пластприяті, підтримувала та була членом Українського Музею, а пізніше і добродієм українських студій при Гарварді.

В 1970 році, після смерті чоловіка, Марійка з донькою Яриною переїхала до Кембріджу, Массачусетс, де донька дістала працю бібліотекаря в Гарварді. В Бостоні Марійка вступила у 79-ий Відділ СУА, праця якого зосередилася на допомозі бідним в Україні. Відділ організував виставки, "вишивані вечорниці", та інші імпрези для придбання фондів на цю ціль.

Останні роки життя Марійка Турко часто хворіла і багато натерпілася. Її віра, сильний характер, почуття гумору і родинна опіка допомогли перенести ті важкі дні. Марійка була доброю християнкою і мамою, життєрадісною, енергійною і елегантною жінкою. Вона завжди включалася в життя української спільноти, особливо любила молодь, та пам'ятала про бідних. Під час похоронних відправ Наталія Миколаєвич прощала покійну від СУА, згадаючи її активну працю протягом 23 років.

Вава Бачинська, приятелька дочки, зворушливо розповідала, що навколо пані Турко гуртувалася українська молодь. Вона була гостинною, започаткувала спільні Святвечори, вміло і доброзичливо, жартуючи, допомагала виготовляти одяг і декорації на забави чи зорганізувати виставку українських предметів у Кембріджі. Ми називали її "наша дама". Ми прощаємося сьогодні з нею, як зі своєю улюбленою "другою мамою".

Вічний спокій і світла пам'ять про неї!

Із сумом ділимося з читачами вісткою, що 8 листопада 1996 р. відійшла у вічність на 92-му році життя в Клівленді членка 33-го Відділу СУА **Анна Воляник-Баран** — мати наших членок Олі Дем'янчук та Миросі Голубець. Із зворушливого прощального слова, яке виголосила на Панахиді 10 листопада заступниця голови Відділу Люба Боднар про покійну, довідуємося таке:

Анна Баран, з дому Сліпець, народилася 5 квітня 1905 року в селі Конюшків Брідського повіту. Там вона належала до аматорського гуртка при товаристві "Просвіта". Працюючи в кооперативі, познайомилася з Василем Волянником, з яким одружилася в 1927 р. 1944 року разом з чоловіком та двома доньками — Олею і Миросою, чудом вирвалися з лабет більшовиків і після різних воєнно-скитальських жажливих пригод опинилася в Німеччині в переселенському таборі біля Гамбургу, де в 1956 р. народився син Олег. Там Анна вступила до Організації Українських Жінок (ОУЖ) і співпровадила таборовий дитячий садок.

В 1950 році Анна разом з родиною прибула до Америки і замешкала в містечку Рамей у Пенсильванії. Тут її чоловік Василь Воляник дістав працю дяка, вчителя та диригента церковного хору при парафії української католицької церкви св. Марії.

Аби діти Мирося та Олег виростили серед українського середовища і щоб бути ближче до вже заміжньої доні Олі Дем'янчук, на запрошення о. Дурбака родина Волянників переїхала до Акрону в Огайо. Анна відразу вступила в 7-ий Відділ США, де активно працювала і тому за свою віддану працю одержала почесне членство Відділу. Потім, повдовівши, переселилася до Парми, де стала членкою 33-го Відділу США ім. Лесі Українки.

Покійна Анна Баран (це прізвище її другого чоловіка, який також помер) була дуже працюютою та лагідно-згідливою вдачі. Була гостинною і для кожного мала тепле слово. Вона зуміла виховати своїх дітей на добрих українців, а її діти в свою чергу передали ті прикмети своїм дітям. Вона тішилася і гордилася своїми внуками, які часто відвідували її. Також любила своїх зятів, невісток, свою сваху і вже чи не найбільше була рада, коли відвідували її правнуки Петрусик та Андрійко Дем'янчуки. Часто згадувала сина Олега Волянника, який зі своєю родиною живе у Каліфорнії, і жалувала, що їх ділити така далека віддаль.

Але коли літа почали робити своє і Анна почала тратити сили, опіку над улюбленою і доброю мамою перейняла її доня Оля при великій допомозі молодшої сестри Миросі. Обі доні виказали велику любов і виrozumіння та з великою ніжністю і теплотою серця опікувалися хворою мамою. Допомогали їм також їхні чоловіки Богдан Дем'янчук та д-р Зенон Голубець.

Згідно із звичаєм 33-го Відділу США, почесна членка Ірина Кашубинська вклала в домовину покійної грудку землі з України, точніше — з Києва, з могили Лесі Українки — патронки Відділу, до якого належала Анна. Хай хоч і не рідна, але привітна американська земля буде їй легкою! Вічна їй пам'ять!

Олена Мовчан,
пресова референтка.

Як кажуть, "все йде, все минає"... Це стосується також людського роду. 9 листопада 1996 р., проживши 93 роки, померла довголітня союзянка 33-го Відділу США ім. Лесі Українки **Марія Кассараба**.

Народилася Марія в 1903 році в родині Івана та Євдокії Коцюмбасів у Бібрці коло Львова. Там, у родині, яка мала семеро дітей, пройшло її дитинство, шкільні та юнацькі роки. В 1924 році одружилася з Іваном Кассарабою — повітовим інспектором асекураційної установи.

Оскільки праця її чоловіка вимагала частого переїзду в різні місцевості, молоді подружжя не могло довго перебувати на одному місці. Тому родині довелося жити в Рудках на Самбірщині, Зборові, Яворові та в корінній Польщі, недалеко від Варшави. Але згодом знову вдалося повернутися на рідні землі, до Яворова, де довелося спочатку пережити тяжку більшовицьку, а два роки пізніше — німецьку окупацію. В той час Марія Кассараба працювала в Червоному Хресті. І коли німецькі окупанти довідалися про активну патріотичну українську діяльність Кассарабів, вони вирішили їх покарати: Марію заарештували в Яворові, а її чоловіка — у Львові на Лонцького. На щастя, вони залишилися живими.

Перед другим приходом московсько-більшовицьких окупантів, аби оминати страхіття, родина Кассарабів, як і багато інших наших родин, вже маючи дітей, з болем вимушена була залишити рідні землі і податися на за-

хід — до Австрії. Але і там не було солодко, бо довелося пережити злидні в перехідних скитальських таборах. Згодом родина виїхала до Америки, поселившись у Клівленді.

Будучи активною членкою Союзу Українок на Батьківщині, Марія, вступивши до 33-го Відділу ім. Лесі Українки, і далі продовжувала активну діяльність в Союзі Українок Америки. На жаль, 1970 року передчасно покинув цей світ її чоловік і приятель життя Іван, смерть якого вона тяжко пережила.

Будучи вже у старшому віці і тому не бажаючи лишатися самотньою, Марія вирішила переїхати на Флориду, де в Норт-Порті жила її дочка Ірена з чоловіком Мироном Радзиковичем. Однак вона й далі належала до 33-го Відділу в Огайо, точно виконуючи членські зобов'язання, була жертвенною на різні добродійні потреби, зокрема, якщо йшлося про допомогу жертвам Чорнобиля. Але і на Флориді, включившись у лави організованого жіноцтва, Марія Кассараба, в силу своїх спроможностей, допомагала у придбанні фондів на будову осередку св. Василія. До останніх днів життя вона була відданою своєї родині, доброю матір'ю, люблячою бабусею для 7 внуків, які були потіхою її життя, та прабабусею, дочекавшись двох правнуків.

Тіло покійної було перевезене з Флориди в Парму. Після Панахиди, на якій зворушливу промову виголосила голова Відділу США Міля Русин, 15 листопада відбувся похорон на цвинтарі св. Андрія, де бл. п. Марія Кассараба була похована біля свого чоловіка. Згідно з існуючим звичаєм, почесна членка США Ірина Кашубинська поклала в домочину покійної грудку землі, привезеної з Києва з могили Лесі Українки — патронки 33-го Відділу США.

Олена Мовчан,
пресова референтка.

ПРОСИМО ПРЕСОВИХ РЕФЕРЕНТОК ТА ДОПИСУВАЧІВ НЕ ПРИСИЛАТИ СТАТТЕЙ ЧИ ДОПИСІВ, ЯКІ БУЛИ ВИСЛАНІ АБО ПОМІЩЕНІ В ІНШИХ ГАЗЕТАХ ЧИ ЖУРНАЛАХ.

Редакція

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

ЗА ЧАС ВІД 1 ЧЕРВНЯ ДО 31 ГРУДНЯ 1996 Р.

- 13,577.43 дол.** — Н. Н. в пам'ять чоловіка (86);
8,385.17 дол. — Н. Н. (86);
7,500.00 дол. — Стефан і Володимира Сливоцькі (64);
2,100.00 дол. — Василь і Галина Тіри (Польща);
1,610.20 дол. — Н. Н. (Округа Н.-Й.);
1,500.00 дол. — Дарія Новаківська-Лиса;
1,200.00 дол. — в пам'ять м'гра Модеста К. Кузьмовича (43);
по 1,000.00 дол. — Єпископ Василь Лостен, Александер Лісевич (28), д-р Христя Марта Сливоцька. "Самопоміч", Н.-Й., д-р Богдан і Богданна Худі (28), 76-ий Відділ СУА;
920.00 дол. — Богдан і Марія Полянські (86);
775.00 дол. — Міра Залуцька (78);
750.00 дол. — 33-ий Відділ СУА;
600.00 дол. — Орест і Марія Коропеї, КТ.;
550.00 дол. — Богдан і Анна Кравчуки (86);
по 500.00 дол. — Марта Войтович, Михайло і Ольга Ковальчуки (17), Богдан Любачівський (22), Mary Maksymik, Меланія Маззорана (4), Міра Мацюрак (74), Олена Папіж (81), 33-ий Відділ СУА, 75-ий Відділ СУА;
по 450.00 дол. — Стефан Матковський (120), Микола І. і Джермайн Міляничі (93), Михайло Мурин (66), Стефан і Іванна Рожанковські (64), Steffi Sarvady, Богдан Сова (66);
420.00 дол. — 28-ий Відділ СУА;
410.00 дол. — д-р Анна Самофал (56);
400.00 дол. — 51-ий Відділ СУА;
365.00 дол. — збірка 9-го Відділу СУА, Бінггтон, Н.-Й.;
360.00 дол. — 99-ий Відділ СУА;
по 350.00 дол. — Анна М. Андрюк, Лариса Долинська (86), Василь Гіна (Конн.), Antonio & Yolanda Fernandez (4), Sacred Heart Society of St. Michael's Ukr. Catholic Church (Yonkers, NY), "Самопоміч", Чикаго (29), Ірена Яворська (86), 22-ий Відділ СУА, 98-ий Відділ СУА;
по 320.00 дол. — Маркіян і Люба Онуферки (43), Юрій і Оріся Яцусі (98);
310.00 дол. — д-р Стефан Стецура (33);
по 300.00 дол. — Михайлина Баран (89), Данило і Люба Більовщуки (4), д-р Роман Дикун (84), д-р Марія Фішер-Слиж, Канада, д-р Стефан і Тамара Тимківі, 99-ий Відділ СУА;
по 260.00 дол. — Іван Вовк (33), Ярослава Левицька, 45-ий Відділ СУА;
по 250.00 дол. — Богданна Більовщук (4), Стефан Бойчук (78), Братство Українських Ветеранів (91), Нестор і Лариса Голинські (4), Михайло і Іванна Головаті (102), д-р Наталія Григорчук (29), Ірена Дубас (33), Ірена Зінич (108), Василь і Маргарет Кеци (65), Василь і Лідія Колодчини (76), Євген і Галина Обаранці, Н.-Дж., Округа Нью-Йорк, Пластовий Курінь "Степові Відьми", Австралія, Лідія Ткачук (29), "Тризуб", Український Клуб Сеньйорів (БУК), Українська Федеральна Кредитівка в Рочестері (47), Роман і Анна Чорнобілі (47), "Veselka" Restaurant; 3-ій Відділ СУА, 51-ий Відділ СУА, 100-ий Відділ СУА;
245.00 дол. — в пам'ять Ольги Павлюк (98);
225.00 дол. — д-р Анастасій і Іванна Горчинські (29);
по 200.00 дол. — Марта Андрюк, Оксана Ванджура (29), Дмитро Кецман (9), Надія Цегельська (91), Ірена Гординська, Наталія Гуран (47), д-р Мирослава Івахів (102), Ярослав і Юстина Левицькі, John & Pat Lusyk (4), д-р Ігор і Леся Магуни (1), Григор і Ярослава Мельники (9), Едвард Рокіський (56), Дарія Русин (33), Іван Свищук (29), Віра Сендзік (19), д-р Роман і Галина Сосенки (84), Ярослав Чернявський (29), 21-ий Відділ СУА, 50-ий Відділ СУА;
180.00 дол. — 91-ий Відділ СУА;
175.00 дол. — John & Doreen Rudan (86), в пам'ять бл. п. Надії Касіянчук;
165.00 дол. — Дарія Курилко (86);
160.00 дол. — Емілія Онишкевич (28);
147.00 дол. — Рената Бігун (28);
140.00 дол. — Дарія Кузик;
по 130.00 дол. — Ірена Новоженюк (43), Таїса А. Яцусь (98), Ірина Левицька (24);
125.00 дол. — Марія Данилів (43);
115.00 дол. — Ольга Люшняк (22);
по 100.00 дол. — Архиепископ Антоній (86), Олег і Йосифа Веселовські (22), д-р Микола і Надія Дейчаківські (12), д-р Юрій і Ірена Дейчаківські (12), Ігор і Ксеня Гапії (86), Мирон Кравчук (98), Надія Мандрусак (56), Ольга Мартинюк (22), Стефан і Павлина Олексіві (89), Божена Ольшанівська (86), Микола Скробала (49), Данило і Ліна Хромовські (4), д-р Володимир і Ірена Геренти (56), Надія Іванчук (56), Стефан і Катерина Качмарські (56), Анна Педерсен (98), Михайло Савицький (1), Богдан і Анета Савицькі (1), Ростислав і Глікерія Слабичькі (21), Северин і Ірена Старожитники (65), Стефанія Цегельська (33), Симон і Марія Чорнії (56), 86-ий Відділ СУА, 98-ий Відділ СУА;
90.00 дол. — Анна Маріяні (34);
75.00 дол. — Дарія Хухра (89);
50.01 дол. — Адріян Пенцак (86);
по 50.00 дол. — Bohdan & Marlene Bratach (86), Юліян Гельбїг, Микола і Ніна Гайдичі, Ігор і Марія Зубрицькі (89), Ярослава Кукіль (93), Mary Ann Kulish (86), Петро Полянський (86), Стефан і Ольга Парубчаки, Юрій і Марія Українські (86), Марія Сохор (1), Jeff Lewis (1);
40.00 дол. — Любомира Брикович, Канада;
по 30.00 дол. — Ольга Мартинюк (22), Любомир Ратич (65);
по 25.00 дол. — Микола Барицький (49), Петро Волощук, Іванна Горчинська (22), Юлія Костишин (56), Оксана Мельник (22), д-р О. Ощипко, Олег Ратич (65);
по 20.00 дол. — Оля Цегельська (91), Надія Цегельська-Кид (91), Александер Кобаса, Анастасія Ковалюк, Альберт і Оксана Кіпи (91), Євген і Богданна Михайліві (91), Іван і Стефанія Олійники (56), А. Петрушенко, Іванна Припхан (22), Роман і Леся Романишини (56), Марія Турчин (91), Соня Залуцька (22), д-р І. і Марта Федоріві (91), Марія Іськів;
15.00 дол. — Валтер Кузик;
по 10.00 дол. — Анна Бриславська (56), Lubomyr & Christine Flak, Ірена Мрищук (22), Йосиф і Олена Пантелюки (56), Андрій Стахів;
5.00 дол. — Анна Мелен;
4.00 дол. — Йосиф Камінський (86).

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять **бл. п. м'гра Модеста К. Кузьмовича**, чоловіка нашої довголітньої членки Теодори Кузьмович, складаємо через 43-й Відділ СУА **1,200.00 дол.** на стипендії для студентів і сиріт в Україні: **300.00 дол.** — д-ри Марта і Олександр Ценки; **220.00 дол.** — Теодора Кузьмович; **200.00 дол.** — д-ри Трувор і Христина Кузьмовичі; **по 50.00 дол.** — Роман і Анна Максимовичі, Маркіян і Люба Онуферки; **35.00 дол.** — Мирослава Новаківська-Волошин; **по 30.00 дол.** — Ярослава Кравчук; **25.00 дол.** — Іван і Наталка Головинські; **по 20.00 дол.** — Євгенія Гардецька, Софія і Яра Коморовські, Кароліна Конрад, Олена Ощипко; **по 10.00 дол.** — Катруся Березяк, Антін Вацмага, Стефанія Григорчук, Марія Данилів, Ольга Диміцька, Іван і Анна Дзіваки, Валтер і Віра Дзіваки, Марія Євсєвська, Анастасія

Жилава, Марія Куземська, Марта Ощипко, Ольга Лукасевич, Надія Оранська, Анна Олійник, Оксана Поритко, Марія Романець, Стефанія Ракоча, Анна Суха, Людмила Чайківська, Олена Шиприкевич; **по 5.00 дол.** — Наталія Пуйда, Іванна Субтельна.

Анна Максимович,
голова 43-го Відділу СУА.

В пам'ять чоловіка **бл. п. інж. Юліана Охримовича** складаю **250.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА через 86-ий Відділ СУА.

Ірена Охримович.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Володимира Трицяка** на Стипендійну Акцію СУА склали: **25.00 дол.** — Марія Семанишин; **20.00 дол.** — Стефанія Городиська.

Ольга Трицяк.

В пам'ять моєї дружини **бл. п. Гельги Мізь** пересилаю через 84-ий Відділ СУА в Чикаго **50.00 дол.** на Стипендійну Акцію СУА.

Інж. Любомир Мізь.

У світлу пам'ять моєї дорогої мами **бл. п. Ольги Павлюк** зложили на Стипендійну Акцію СУА через 98-ий Відділ СУА: **75.00 дол.** — Оксана Пасько; **по 50.00 дол.** — Данило і Люба Більовщуки, Бернард і Анна Кравчуки; **по 20.00 дол.** — Rose Marie Albini, Bernie & Dara Kubiak, Богдан і Марія Полянські; **по 5.00 дол.** — Ron & Lorene Brennen, Fred & Lila Wickett.

Орися Яцусь.

Замість квітів на могилу приятельки **бл. п. Ліді Балеї** складаю **50.00 дол.** через 33-ій Відділ СУА на Стипендійний Фонд СУА.

Ірина Кашубинська.

Замість квітів на могилу приятельки і співробітниці 33-го Відділу СУА **бл. п. Тамари Крижанівської** складаю **25.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА.

Ірина Кашубинська.

Замість квітів на могилу **бл. п. Ірини Гулак,** мами співробітниці 33-го Відділу СУА Дарії Кульчицької, складаю **25.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА.

Ірина Кашубинська.

Замість квітів на могилу дорогої приятельки **Надії Касіянчук** складаємо на Стипендійний Фонд СУА **175.00 дол.** для студентів-сиріт в Україні: **по 50.00 дол.** — Анна Маріяні, Ольга Павлів; **по 25.00 дол.** — Дозя і Ярослав Кушніри, Уляна і Олег Омецінські, Ярослава і інж. Роман Ракочі.

Дозя Кушнір, членка 99-го Відділу СУА.

Замість квітів на могилу моєї дорогої мами **бл. п. Надії Стадницької** на Стипендійну Акцію СУА зложили: **200.00 дол.** — Марійка і Омелян Гельбіги, **по 100.00 дол.** — О. і І. Ісаїви, д-р М. Коленський, д-р Я. і М. Колибабюки, В. і М. Мізаки, д-р Я. і О. Ставничі, І. Субтельна, д-р В. і О. Фединаки, д-р А. і В. Хрептовські, д-р Б. і Б. Худі, В. Шумейко; **60.00 дол.** — Н. Кліш; **по 50.00 дол.** — д-р М. і Х. Баранецькі, Я. і В. Бачинські, Т. Богданська і М. Винарчук, Л. і Х. Бонакорси, К. Бушнел, О. Ванчицька, І. і Т. Ванчицькі, Ю. і Я. Гельбіги, І. і М. Клюфаси, Б. і У. Кобзарі, Н. Кравчук, М. Семанишин, М. і З. Смородські, М. і А. Стебельські; **по 30.00 дол.** — д-р І. і К. Гапії, І. Гординська, О. Понось, д-р Л. Стефанівська, І. і О. Юрчуки; **по 25.00 дол.** — К. і Т. Бені, К. і М. Вані, М. Гладка, Б. Гнатів, А. і І. Дзедзики, В. і О. Карпиничі, В. і В. Кліші, І. Кравців, Б. і А. Кравчуки, Л. Лапичак-Лесько, О. Лукасевич, д-р Я. і Л. Ляшевичі, Л. Ляшук, О. Ощипко, В. і М. Тершаківці, Я. і Т. Турянські, Н. Ходновський, Р. Худьо; **по 20.00 дол.** — О. Бачинська, І. Боярська, А. Воробець, О. Напора, Д. і Л.

Пенцаки, А. Петрушенко, Н. Світлична і П. Стокотельний, І. і Д. Турянські; **10.00 дол.** — Н. Козира. Разом: **2,730.00 дол.**
Марійка Гельбіг.

Enclosed is a check in the amount of **\$100.00** as a contribution to the UNWLA Scholarship Program in memory of **Ivanna Zobniw** who passed away on August 23, 1996.

Orest, Marijka, Nadia & Peter Koropey.

В пам'ять **бл. п. Миколи Филиповича** складаю **20.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА на стипендії для дітей в Україні.

Нуся Павлів-Маріяні, Фл.

В пам'ять **бл. п. Галі Салій** складаю **20.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА на стипендії для дітей в Україні.

Нуся Павлів-Маріяні, Фл.

In loving memory of our parents **Albert & Gerdy Rybnicky** we are donating **\$50.00** to the UNWLA Scholarship Fund.

Robert Rybnicky and Family, Vestal Publishing Company, Inc. Cliffwood Beach, N.J.

З НАГОДИ

З нагоди дня народження моєї дорогої мами **Володири Сливоцької,** за її щедрим прикладом пересилаю даток на Стипендійну Акцію СУА в сумі **1,000.00 дол.**

Д-р Христя Сливоцька.

З нагоди 100-ліття з дня народження мого батька композитора **бл. п. Ярослава Барнича** складаю **250.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА через 33-ій Відділ СУА.

Ірина Дубас.

Пересилаю **200.00 дол.,** які членки 21-го Відділу СУА склали на Стипендійний Фонд СУА для студентів стипендістів України з нагоди відзначення 5-ої річниці незалежності України.

Емілія Ройовська,
голова 21-го Відділу СУА.

Пересилаю збіркові листи і чеки в сумі **360.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА на продовження стипендій нашим стипендіатам через 9-ий Відділ СУА: **по 50.00 дол.** — Іванна Зобнів, Любомир і Міма Зобніви; **25.00 дол.** — Володимир і Дарка Древницькі; **по 20.00 дол.** — Мальвіна Коропей, Марія Тимочко, Осип і Славка Чебіняки; **15.00 дол.** — Дмитро і Анна Юнки; **по 10.00 дол.** — Славко Базилевич, Євгенія Бережницька, Стефан і Дарка Дячуки, Ольга Іванейко, Галина Курило, Ольга Курило, Дарка Клачана, Орест Мельник, Григорій Мурин, Іван і Люба Терелі, Юрко і Рая Шутери, Андрій і Галя Чебіняки, Анна Чебіняк, Іван і Христя Чебіняки; **6.00 дол.** — 9-ий Відділ СУА; **по 5.00 дол.** — Владя Залуська, Дмитро Кецман, Анна Мелен; **3.00 дол.** — Марія Яремчук; **1.00 дол.** — Володимир Мних.

Марія Зобнів, членка 9-го Відділу СУА.

Повідомляємо, що шкільний рік у Південній Америці починається на другий місяць, тому просимо спонсорів та добродіїв прислати вплати стипендій,

щоб ми могли їх вислати якнайскорше. Просимо ласкаво передати Ваш внесок-чек, виставлений на UNWLA, INC., в руки референтки стипендій Вашого Відділу або прислати до Стипендійного бюро СУА:

UNWLA INC. SCHOLARSHIP PROGRAM
PO BOX 172
HOLMDEL, NJ 07733

Щиро дякуємо за підтримку!

Орися М. Яцусь,
скарбничка комісії
стипендій СУА

Люба Більовщук,
референтка стипендій
СУА.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ГРУДЕНЬ 1996 Р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Винницької**, мами членки 92-го Відділу СУА Тетяни Рішко, в її пам'ять складають **30.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА

Анна і Роман Байляки.

Вшановуючи пам'ять покійного **д-ра Романа Борковського**, пересилаємо через 43-ій Відділ СУА **40.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА. Шановній дружині Марії та синові Тарасові з родиною наші щирі співчуття.

Ярослав й Іванна Пенкальські.

В пам'ять мого похресника **бл. п. Ігоря Вовка** і його тітки **бл. п. Стефанії Ковальської**, складаю **20.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Іванна Назаревич.

У світлу пам'ять **бл. п. Ірени Сіак**, основниці та довголітньої голови 55-го Відділу Союзу Українок Америки в Лос Анджелесі, Каліфорнія, яка відійшла у вічність 10 вересня 1996 року, проживши 89 років, замість квітів на свіжу могилу зложили на Фонд Чорнобиля СУА: **по 50.00 дол.** — 111-ий Відділ СУА ім. Алли Горської, Ксеня й інж. Тарас Козбур, Калина і д-р Олег Снулики; **по 25.00 дол.** — Олександра Куриленко; **20.00 дол.** — Ірена й Омелян Комарницькі. **Разом 195.00 дол.** Переслала Калина Снулик.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Наталії Віятик**, збіркою зайнялася Ольга Сливка на Фонд Чорнобиля СУА: **100.00 дол.** — чоловік Іван Віятик; **50.00 дол.** — Дмитро Дидик; **по 25.00 дол.** — Ярослав Олійник, Роман Пилип'як; **по 20.00 дол.** — сестра Ліда Саудик, Павліна Фик; **по 10.00 дол.** — Дмитро Микита, Олекса Васьків. **Разом 260.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу в пам'ять **бл. п. Петра Коцура**, чоловіка нашої покійної членки Емілії Коцур, під час похорону родина, приятелі і членки Відділу зложили на Фонд Чорнобиля СУА, через 99-ий Відділ СУА у Вотервліті **100.00 дол.** — Іван і Джін Воляники; **70.00 дол.** — Стефан Д. Томас; **по 50.00 дол.** — Михайло Гарат, Маргарета і Джек Ігнатолі, Євгенія і Василь Макухи, Богдан Нарольський; **по 25.00 дол.** — Дося і Ярослав Кушніри, Катерина і Євстахій Мочульські, Катерина Щупп; **по 20.00 дол.** — Ольга й Антін Білинські, Катруся і Семен Ксеничі, Марія і Дмитро Кулики, Дороті і Василь Мокії; **15.00 дол.** — Галя і Володимир Кошикарі; **по 10.00 дол.** — Богданна і Михайло Бережанські, Іван Карабін, Розалія і Василь Коцури, Єлисавета Курятник, Петро Філяк, Юлія Ріктро, Надія і Григорій Сембрати, Ірена

й Ярослав Скалії, Параска і Павло Спяки, Ромає і Маріян Тимчизини, Теодозія і Павло Шевчуки. **Разом 650.00 дол.**

У незабутню пам'ять **бл. п. інж. Святослава Зобніва і його дружини бл. п. Іванки** складаємо **100.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Мгр Мирослав і Анна М. Зобніви.

З РІЗНИХ НАГОД

Український Відділ **ч. 10949 Лицарів Колюмба** ім. Патріярха Кардинала Йосифа Сліпого та т-ва Св. Імени при УГКЦеркві Св. Йосафата в Рочестері, Н.-Й., переслав **1.050.76 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА, як приходи за 1995 і 1996 роки з їхнього "Спагетті Діннер". На цій імпрезі висвітлено прозорки про Чорнобиль, які випозичено за посередництвом Марії Крамарчук, членки 47-го Відділу СУА від Лідії Черник, референтки суспільної опіки СУА.

113-ий Відділ СУА в Нью-Йорку з нагоди 10-ліття існування провів люттерію на Фонд Чорнобиля СУА. Дохід з люттерії в сумі **6.000.00 дол.** передано референтці суспільної опіки Лідії Черник на святкуванні ювілею Відділу.

З нагоди **10-ліття катастрофи в Чорнобилі**, 99-ий Відділ СУА у Вотервліті, Н.-Й., провів збірку на Фонд Чорнобиля СУА: **\$100.00** — D. J. Katafanda, **53.00 дол.** — Джан Чухта; **по 50.00 дол.** — Дарія і Василь Мокеї, Ольга Павлів; **по 25.00 дол.** — Василь Грицай, Люба й Іван Мокії, Ольга Сицко, Ukrainian Ladies Auxiliary; **по 20.00 дол.** — Ліда Волосянська, Тетяна й Андрій Дурбаки, Юлія Петро, Тетяна Чучман; **по 17.50 дол.** — Ярослав Кушнір, Мирослав Юрчук; **15.00 дол.** — Григорій Буранич; **по 5.00 дол.** — Марія Кулик, Володимир Стадник, Anna Marfey, Rosa Tabora; **4.00 дол.** — Анастасія Анніс. **Разом 507.00 дол.**

З продажу жетонів з приводу 10-ліття катастрофи в Чорнобилі, 99-ий Відділ СУА переслав **119.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Christmas gift **\$50.00** for Chornobyl Fund, was donated threw Branch 99 UNWLA by Mr. and Mrs. John Boyus.

ЖЕРТВОДАВЦІ

35-ий Відділ СУА в Озон Парку, Н.-Й.	540.00 дол.
IBM — employes — period ended 09/30/1996	\$495.59
Борис Галаган, Нью-Йорк, Н.-Й.	100.00 дол.
Євгенія Чернописька, Рочестер, Н.-Й.	25.00 дол.

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу дорогої тітки **бл. п. Ангеліни Винник-Кордуби**, складаю **50.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Остап Винник.

У першу річницю смерті **бл. п. Надії Стадницької** в її пам'ять складаю **50.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки з призначенням на допомогу "Бабусям".

Неоніля Кліш.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Лідія Черник,
референтка Суспільної
Опіки СУА

Анна Рак,
скарбничка Суспільної
Опіки СУА.

З РІЗНИХ НАГОД

Управа 76-го Відділу СУА ім. Наталії Кобринської у Воррені, МІ, переслала на Суспільну Опіку СУА **1,000.00 дол.** — із завіщання **бл. п. редактора Михайла Бажанського.**

Замість різдвяних подарунків для рідних під ялинку, пересилаю **100.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Марія Демчишин.

ЖЕРТВОДАВЦІ

Ігор А. Черник — Елмгерст, Нью-Йорк, допомога сиротам в Україні **200.00 дол.**
78-ий Відділ СУА в Мерлянді **55.00 дол.**

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

ВІД 1 ГРУДНЯ ДО 1 СІЧНЯ

100-тисячний Фонд ім. Олени Лотоцької

У світлу пам'ять **бл. п. Марії Лабуньки**, нашої невіджалуваної членки, замість квітів на її свіжу могилу 90-ий Відділ СУА складає **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Управа і членки 90-го Відділу СУА
у Філядельфії.

У пам'ять **бл. п. Володимира Тисовського і бл. п. Марії Касараби** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо наші щирі співчуття.

Анастасія і Антін Хомики.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Софії Сильвеструк** складаємо нашу скромну пожертву на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" в сумі **30.00 дол.**

Ліда і Адріан Стецики.

Замість квітів на свіжу могилу дорогої кузинки **бл. п. Марії з Буцацьких Марковської** складаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Вічна їй пам'ять!

Ліда і Василь Колодчини з родиною.

Замість квітів на могилу **бл. п. Володимира Ціхановського** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Пані Ярославі, дружині покійного, висловлюємо наші щирі співчуття.

89-ий Відділ СУА у Кергонксоні, Н.-Й.

З нагоди уродин почесної голови СУА **Лідії Бурачинської** складаю **100.00 дол.** на 100-тисячний Фонд ім. Олени Лотоцької.

Люба Дольницька-Онуферко.

ПОЖЕРТВИ ВІД 1 СІЧНЯ 1996 Р. ДО 31 ГРУДНЯ 1996 Р.

По 5.00 дол.: І. Василина, Антонія Вертишин, Марія Гуцаль, Зеновія Камінська, Катерина Ковбаса, Корнелія Лонкевич, Олександра Погорецька, Ірена Гуміловська, Ольга Якубовська;

9.00 дол.: Галина Король;

по 10.00 дол.: А. Березовська, Володимир Брикович, Марія Вусович, Марія Домбчевська, Надя Дидинська, Олена Качала, Неоніля Книш, Анна Коваль, Любомира Кутна, Неоніля Кузич, Олена Кесилевська, Анна Леуш, Дарія Ломницька, Ольга Падик, Анна Політило, Ірена Процик, Оксана Рак, Таїса Рак, Христина Свищук, Віра Томків, Марія Ярмолук;

12.00 дол.: Ізидора Боярська;

15.00 дол.: Зеня Кузел;

по 25.00 дол.: Марія Андрусак, Валентина Євич;

по 20.00 дол.: Емілія Дзюба, Іванна Кост, Катерина і Михайло Ляпки, Ольга Ліс, Стефа Лісікевич, Стефа Лукомська, Таня Осадца;

40.00 дол.: д-р О. С. Надяк;

по 50.00 дол.: Мері Душник, Ольга Жовнірович;

по 60.00 дол.: Ірена Гечко, Володимира Сливоцька.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ПОЖЕРТВИ ВІД 1 ДО 31 ЛИСТОПАДА 1996 Р.

ТРИВАЛИЙ ФОНД

ДАТКИ

На Тривалий Фонд ім. Осипа і Мони Войтовичів **3,000.00 дол.** зложили **Осип і Мона Войтовичі.**

На Меморіальний Фонд ім. Богдана і Марії Турків **1,095.00 дол.** зложила **Ярина Турко-Бодрок.**

300.00 дол. — Heinrich & Maria Iwanchuk Schnoes;

275.52 дол. — Тетяна Тершаковець;

200.00 дол. Євген Змий (Warner Lambert);

120.00 дол. — Анастасія Сочинська;

по 100.00 дол. — Лідія Фіцалович, Анна Кравчук, Спортовий Клуб — Н.-Й., Осип і Наталія Сигіди (через 86-ий Відділ СУА), д-р Стефан Стецура, д-р Константин і Ака Перейми, Анна Цюрпіта-Плескун;

90.00 дол. — Міра Мандзюк;

80.00 дол. — д-р Віталій і Олександра Богданіві;

по 50.00 дол. — Петро Рак, Оріся Мішко, Марія Кротюк, Ярослав і Катерина Степанкови;

по 30.00 дол. — Марія Фітьо, Наталія Загайкевич;

по 25.00 дол. — Любов Прончик, д-р Роман і д-р Стефанія Барановські, Петро Світницький, Василь і Марія Тершаківці, Олена Гомзяк, Марія Слободян, Володимир і Уляна Зіничі, Орест і Христина Вальчуки, д-р Леонід і Оксана Мостовичі, Анна Заброцька, Павло Німець;

по 20.00 дол. — Ксеня Антипів, Ярослава Лабка, Роман і Наталія Миколаєвичі, д-р В. С. Рибак, Емілія Процінська, Григорій Онуфрив, Звен Гой, Олександра Терлецька, о. Володимир Базилевський;

15.00 дол. — Ірена Гладка;

по 10.00 дол. — Ольга Чапля, Поля Книш, Богданна Осадца, Софія Цибак, Володимир і Анастасія Мерещаки, Олена Скомська, Богдан Гамерський, Теодозія Когут, Теодозія Брикович;

по 5.00 дол. — Ольга Яворська, Геррі і Ольга Майсони, Атанас Кобрин.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

10,000.00 дол. — Ольга Дзядів;

1,200.00 дол. — 86-ий Відділ СУА;

по 1,000.00 дол. — Володимир і Анна Сафіяни, Ukrainian American Club of the Palm Beaches, Володимир і Катерина Воловодюки, Всеволод і Лідія Саленки, Осип і Наталія Сигіди (через 86-ий Відділ СУА), кол. Василь і Марта Андріюки, Михайло і Марія Коргуни;

по 500.00 дол. — Оксана Байко, Ігор і Тамара Витковицькі (через 78-ий Відділ СУА), Осип і Зінаїда Левицькі, Любомир і Лариса Зелики, СУА — Окружна Управа Дітройт;

200.00 дол. — Ігор і д-р Любомира Коцури;

по 100.00 дол. — Теодозій Коласа, Дарія Дроздовська;

З нагоди 20-ліття Українського Музею 64-ий Відділ подарував 2,500.00 дол. на Будівельний Фонд УМ (800.00 дол. — від каси Відділу, решта — членки зложили датки до свого Відділу: 250.00 дол. — Ярослава Рубель; по 100.00 дол. — Євстахія Гойдиш, Дарія Костів, Марія Підгодорецька, Марія Савицька, Дарія Цьвіль, Марія Савицька; по 50.00 дол. — Любомира Артимишин, Ольга Білостоцька, Галина Цігаш, Лідія Крушельницька, Марія Палідвор, Ярослава Пастушенко, Любов Раковська, Ніна Самокіш, Оксана Кузишин; по 30.00 дол. — Неоніля Вільчинська, Володимира Івануса; по 25.00 дол. — Лідія Баранська, Галина Гошовська, Наталія Коваль, Бронислава Ковалів, Євгенія Корчинська, Олена Кисілевська, Наталія Макеревич, Оксана Рак, Софія Салдан, Ірена Сушків, Люба Артимишин; по 20.00 дол. — Наталія Білоус, Оксана Щурова, Дарія Жарська: 5.00 дол. — Н. Н.).

У століття з дня народження нашої мами Параскевія Щур складаємо 100.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Дарія і Юрій Костіві.

З нагоди вінчання наших приятелів Миколи Івашкова і Теклі Дзедзюх складаємо 50.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Орест і Лідія Білоуси та Стефанія Бабій.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У світлу пам'ять в одинадцяті річницю відходу у вічність мого чоловіка д-ра Юліяна Політила складаю 2,000.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Анна Політило.

У світлу пам'ять бл. п. Івана Бриковича зложили на Будівельний Фонд: 1,000.00 дол. — Дзвінка, Христя і Марко Бриковичі; 200.00 дол. — Володимир Барагура; 50.00 дол. — Уляна і Роман Рондяки; 35.00 дол. — Люба Лукомська.

Вшановуючи пам'ять моїх незабутних дідуся і бабусі о. Івана і Олени Блавацьких і замість квітів на свіжі могили моїх дорогих вуйків д-ра Дмитра Коструб'яка і д-ра Володимира (Дзюня) Когута складаю 1,000.00 дол. на Будівельний Фонд УМ в Нью-Йорку.

Проф. Ігор Лемішка.

В пам'ять бл. п. Лева Семущака складаю 500.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Стефанія Семущак.

В десяту невимовно сумну річницю смерті нашого улюбленого і незабутнього чоловіка і батька бл. п. інж. Юліяна Охримовича складаємо 1,000.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Дружина Оріся Охримович з дітьми.

У світлу пам'ять бл. п. Анни і д-ра Івана Новосівських складаємо 1,000.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Тарас і Оріся Новосівські.

Замість квітів у пам'ять бл. п. д-ра Святослава Шеремети складаємо 100.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Любомир і Ірина Бородайки.

У пам'ять моїх батьків бл. п. Стефана та Франціски Малиновичів складаю 200.00 дол. на Будівельний Фонд УМ через 64-ий Відділ СУА.

Софія Салдан.

Замість квітів у пам'ять бл. п. Софрона та Ірени Федових складаємо 50.00 дол. на потреби Українського Музею. Володимир і Софія Сенежаки.

В незабутню пам'ять дорогої сестри бл. п. Марії Мархевки складають 25.00 дол. на Будівельний Фонд УМ в Н.-Й.

Анна і Григорій Гіни.

У пам'ять бл. п. Софії Сильвеструк, мами моєї товаришки Олі Захарій, складаю 25.00 дол. на потреби УМ.

Лариса Зелик.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. д-ра Олексі Цибрівського складаємо 25.00 дол. на потреби УМ, а дружині Миросі з ріднею висловлюємо наше глибоке співчуття.

Оксана і Михайло Салдити.

В 12-ту річницю смерті (28 жовтня 1984) в Мюнхені бл. п. Бориса Левицького, письменника, складаю 25.00 дол. на потреби УМ.

Ольга Ліс.

Щиро дякуємо

Управа та Адміністрація Українського Музею.

ЛЕОНІД ПОЛТАВА

УКРАЇНСЬКА МОВА

Ще недавно гнана, ледь жива,
Хуторів каганцювате світло, —
Ти тепер, мов квітка польова,
Над землею радісно розквітла.
Що там вітер і метелі злі?
Не в таку вже встояла негodu
Наша мова — мова дужої землі,
Наше слово — слово дужого народу!

Ще недавно — степова трава,
Дзвін бандур, приглушений степами,
З нами ти, як поле у жнива,
Багатієш повними снопами.
Бо в Шевченка слові — міць землі,
В Українки слові — свіжі води.
Наша мова — мова творчої землі,
Наше слово — слово творчого народу!

Ще недавно тільки степова,
Ти тепер з новим життям у згоді:
Викарбовують нові слова
Наші, нами ставлені заводи;
Слів нових крицеві журавлі
Потрясають баню небозводу...
Наша мова — мова гордої землі,
Наше слово — слово гордого народу!

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

ТІШСЯ, ДИТИНО...

Тішся, дитино, поки ще маленька,
Ти ж бо живеш на весні,
Ще твоя думка літає легенька,
Ще твої мрії ясні.

Мрія полине із думкою вкупці
Геть у далекі світа, —
Крил не втинай сизокрилій голубці,
Хай вона вільно літа.

Чи пам'ятаєш ти казку-дивницю,
Як то колись принесла
Ту ю цілющу-живущу водицю
Дрібна пташина мала?

Їй не страшні були дикі простори,
Скелі і хвилі морські,
Перелітала найвищі гори, —
Мала крильцята прудкі.

Так твоя думка швиденко полине,
Тільки їй волю даси,
І принесе з чарівної країни
Краплю живої роси.

І як приступить журба невсипуща
Та до серденька твого, —
Тая росиця цілюща-живуща
Буде жити його.

Хай же та мрія із думкою вкупці
Лине в незнані світа, —
Крил не втинай сизокрилій голубці,
Хай вона вільно літа!

ЧОТИРИ БАЖАННЯ

Було це взимку. Лежав глибокий сніг. Дмитрик їздив санчатами з горбка, прибіг до хати й каже батькові:

— Ой, як весело взимку! Я хотів би, щоб завжди була зима!

Батько записав ці його слова до своєї кишенькової книжечки.

Настала весна. Дмитрик ганявся за різними гарними метеликами й жуками, нарвав квітів, прибіг до батька та й каже:

— Як гарно весною! Я хотів би, щоб увесь час була весна!

Батько записав до кишенькової книжечки й це Дмитрикове бажання.

Прийшло літо. Дмитрик пішов з батьком на поле, де косили сіно. Увесь довгий день бавився хлопчик: збирав ягоди, качався в свіжому сіні, а ввечері сказав батькові:

— Я б хотів, щоб літо ніколи не кінчалось!

Батько записав до кишенькової книжечки й ці слова.

Настала осінь. У садку зривали з дерев червоні солодкі яблука та смачні жовті груші. Збирали горіхи. Дмитрикові це дуже подобалося, і він весело сказав батькові:

— Осінь — найкраща пора року!

Тоді його батько розгорнув свою кишенькову книжечку й показав синові, що йому так само дуже подобалися й зима, й весна, й літо.

— От бачиш, сину, кожна пора року має свою красу й свої надощі, — додав він.

КАТЕРИНА ПЕРЕЛІСНА

ЗМЕРЗ!

Сніг-сніжок із хмар летить,
Землю закриває.

Змерз горобчик, цвірінчить,
Зерняток шукає:

Та нема їх! Ців-цвірінь!
А сніжок холодний!

— "Ой, дитинко! Крихту кинь —
Мерзну я голодний!"

ГАЛИНА ЧОРНОБИЦЬКА

ПЕС ЖУК УПІЙМАВ ЛИСА

Був холодний місяць лютий,
лис ходив голодний, лютий,
всюди ліз, куди й не слід,
замітав хвостиком слід.

До курей поліз у хижу.
Жук піймав звірину хижу.
Пес до лиса мав відразу,
то й загриз його відразу.

ЩИГЛИК

Щиглику малесенький,
Підлети сюди, —
Дам тобі я зерняток
І наллю води.

Я тобі, мій щиглику,
Шкоди не зроблю,
Тільки лиш послухаю —
Я пташок люблю.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

26 червня 1996 року відійшла у вічність членка 103-го Відділу СУА у Гемпстеді **Марія Козланюк-Бурбан**.

Народилася Марія 20 квітня 1909 року в Косові, там вийшла заміж за

Івана Лаврука і там почала виховувати двоє дітей — Миколу і Христинку. 1942 року німці забрали чоловіка на роботу, а незабаром прийшло повідомлення, що він загинув на праці. У 1944 році, при відступі німців, Марія разом з іншими змушена була залишити прифронтовий терен і з двома маленькими дітьми пішки мандрувала від села до села, подалі від фронту. Так вона опинилася в Німеччині.

Після закінчення війни вийшла вдруге заміж, за Павла Бурбана, який заступив батька її дітям. У 1956 році родина переїхала до Америки і поселилася на Лонг Айленді. Потім Марія

знову повдовіла.

Коли заснувався 103-й Відділ СУА, стала його членкою. Належала до тих, яким не треба було нагадувати про їхні членські обов'язки. Вона сумлінно платила членську вкладку, давала гроші на всі збірки і передплачувала "Наше Життя", а коли вже німці прикувала її до хати, все це від її імені робила дочка Христина.

Покійна залишила у смутку дочку Христину Корнолу з чоловіком Мирном і сином Михасем.

Зеновія Зарицька,
секретарка 103-го Відділу.

2 серпня 1996 року померла **бл. п. Володимира (Міра) Михайлів** з дому Перейма, членка 13-го Відділу СУА в Честері, ПА.

Народилась вона 1 травня 1902 року у Фриштаку, Західня Лемківщина, в родині Миколи Перейми, урядника скарбового уряду.

Коли батька перенесли до Кам'янки Струмилової, Володимира ходила там до народної школи та два роки до гімназії. Опісля відвідувала гімназію СС Василіянок у Львові, де здала іспит зрілости в 1921 році.

Потім вписалася на медицину в

Тайному Українському Університеті у Львові, а по його розв'язанні студювала гуманістичні науки (історію, географію) у Львівському університеті і закінчила його дипломом магістра філософії в 1931 р. Рівночасно закінчила в 1928 р. однорічний курс при державній Торговельній Академії ("Гандлівка") у Львові. Під час студій була два роки головою української секції студенток. Ця секція співпрацювала з централею Союзу Українок, даючи реферати по селах.

Після закінчення студій відбувала дворічну безплатну практику в Коломиї у польській державній гімназії та рівночасно в українській жіночій гімназії.

Після одруження з Іваном Михайловичем переїхала до Підгайців. Там включилася до громадської праці у відділі Союзу Українок. З приходом радянської влади в 1939 р. Володимира працювала завідуючою методичним кабінетом та інспектором Підгаєцького повіту у системі народної освіти. Після виїзду до Львова одержала працю старшої лаборантки у відділі історії народів СРСР у Львівському університеті.

З приходом німців в 1941 р. університет у Львові перестав працювати. В 1944 р. Володимира Михайлів разом з родиною виїхала на Захід і перебувала в таборах біженців в Австрії та Німеччині. Після війни родина переїхала до Бельгії, де чоловік одержав працю. Володимира працювала секретаркою в Українському Допомоговому

Комітеті та вчила на курсах українознавства.

В 1951 р. родина Михайлівих прибула до США і осіла в Честері, Па. Тут Міра працювала фізично аж до 1967 р., коли пішла на пенсію. Належала до 13-го Відділу СУА в Честері, в якому була головою в 1953-54 рр. та довголітньою членкою управи. Сім років вплачувала стипендію до Бразилії.

Після смерті чоловіка вчила чотири роки у місцевій парафіяльній школі українську мову та була управителькою школи українознавства до 1975 р. Міра переїхала до оселі "Вознесіння" у Філадельфії, Па, а опісля жила в домі своєї доні Ані Коцюби в Нью-Джерсі. Останні роки тяжко хворіла і терпеливо переносила всі терпіння. У своєму завіщанні залишила 13-му Відділові СУА 100 дол.

Покійна була знаменитою декляматоркою і виступала на різних імпрезах. Навіть вже у старшому віці її подиву гідна пам'ять була однією з її цінних прикмет. Бл. п. Міра Михайлів могла з пам'яті деклямувати довгі поеми поетів сучасної України.

7 серпня о. Й. Шупа, колишній учень покійної, відслужив Парастас, а після відправи прощала бл. п. Міру Михайлів голова 13-го Відділу СУА Марія Венчак. Похоронні відправи провів о. парох Дейвід Клуні 8 серпня. На поминках покійну спом'янув А. Д. Сольчаник.

Андрій Дар'ян Сольчаник.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

Анна Кравчук — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ольга Тритяк
Софія Геврик

Марта Богачевська-Хом'як

Ірина Куровицька

Варка Бачинська
Лідія Білоус
Таїсса Турянська
Надія Цвях
Ярослава Рубель
Оксана Фаріон
Марія Пазуняк

РЕФЕРЕНТУРИ

Лідія Черник
Ірена С. Олексюк
Ярослава Геруляк
Люба Біловшук
Марта Яросевич

- 1-ша заступниця голови
- 2-га заступниця голови для справ організаційних
- 3-тя заступниця голови для справ культури
- 4-та заступниця голови для справ зв'язків
- протоколярна секретарка
- кореспонденційна секретарка
- скарбничка
- фінансова секретарка
- пресова референтка
- вільний член
- вільний член

- суспільної опіки
- виховна
- мистецько-музейна
- стипендій
- екології

Ірена Чабан
Тамара Стадниченко

- головний редактор "Нашого Життя"
- редактор англійської частини журналу

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Квітка Іваницька — Дітройт
Марія Раковська — Філадельфія
Олександра Кіршак — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Ярослава Мулик — Нью Джерзі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастасія Хариш — Чикаго
Люба Кінах — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк
Марія Одежинська — зв'язкова далеко віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Рома Шуган — член
Іванна Ганкевич — член
Лідія Колодчин — заступниця
Надія Савчук — заступниця

Ольга Рибаків — парламентаристка

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Lidia Burachynska
Iwanna Rozankowskyj
Maria Savchak

Anna Krawczuk — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Olga Trytyak
Sophia Hewryk
Martha Bohachevsky Chomiak
Iryna Kurowyckyj
Barbara Wachynsky
Lidia Bilous
Taissa Turiansky
Nadia Cwiach
Jaroslawa Rubel
Oxana Farion
Maria Pazuniak

- 1st Vice President
- 2nd Vice President
- 3rd Vice President
- 4th Vice President
- Recording Secretary
- Corresponding Secretary
- Treasurer
- Financial Secretary
- Press
- Member-at-Large
- Member-at-Large

CHAIRS

Lidia Czernyk
Irena S. Oleksiuk
Jaroslawa Gerulak
Luba Bilowchtchuk
Marta Jarosewich

- Social Welfare
- Education
- Art/Museum
- Scholarship Student Sponsorship Program
- Ecology

Irena Chaban
Tamara Stadnychenko

- Editor-in-Chief "Our Life"
- English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Директор — **Омеяна Рогожа**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

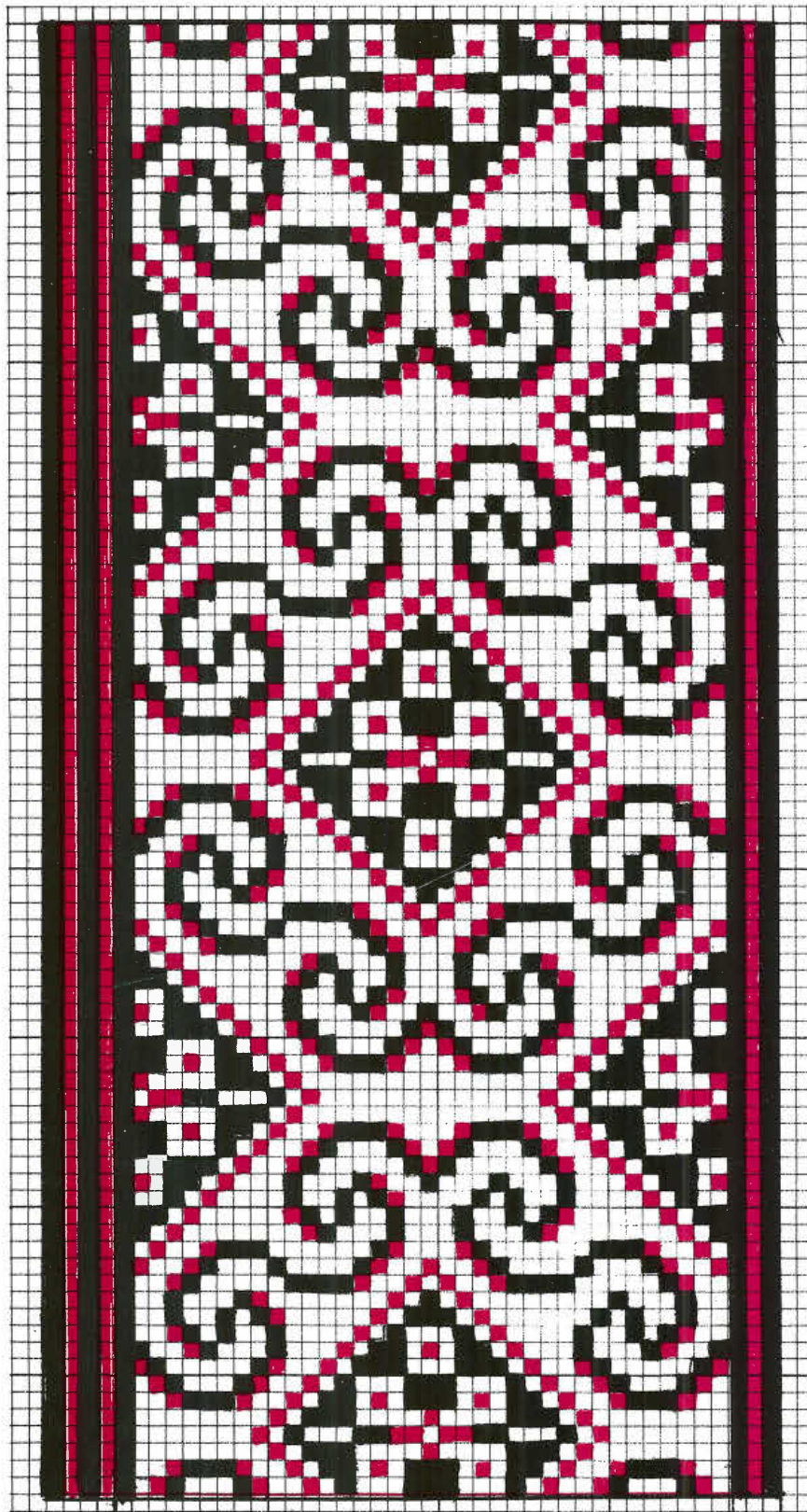
P.O. Box 172, Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494 **Luba Bilowchtchuk**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947

Periodicals Postage Paid at New York, N.Y. and at
additional mailing offices (USPS 414-660).

108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Взір із збірки Климентія Габданк-Рогозинського. Вишивати нитками Д.М.С. червоними ч. 321 і чорними.
Pattern from the collection of Klymentij Habdank-Rohozynskij. Red (321) and black DMC.